

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

5^E JAARGANG

WOENSDAG 7 JULI 1920

No. 236

INHOUD

	Blz.
L'ORGANISATION DES COMMUNICATIONS ET DU TRANSIT door <i>Jhr. Mr. W. J. M. van Eysinga</i>	577
De Vergadering der Nederlandsche Juristenvereniging door <i>Prof. Mr. H. R. Ribbius</i>	580
De Nederlandsche Landbouw-Handelskamer door <i>Jan Schilthuis</i>	582
De Hervorming van het Britsch-Indische Geldwezen	583
Londensche Correspondentie.....	585
AANTEKENINGEN:	
Verkorting van arbeidsduur en economische broodpro- ductie.....	587
Levering uit Duitschland aan de V. S. van N.-Amerika	588
Deelneming van buitenlandsche banken in het Kapitaal van Oostenrijksche geldinstituten	588
Het dreigende Petroleum-tekort.....	588
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	589
INGEZONDEN STUKKEN:	
Stookolie voor Stationnair Bedrijf door <i>Ir. A. H. W. Hel- lemans</i>	589
MAANDCIJFERS:	
Productie der Kolenmijnen	590
Rijkspostspaarbank	590
Giro-omzet bij de Nederlandsche Bank.....	590
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	590
Ontvangsten van Spoor- en Tramwegmaatschappijen Februari 1920	590
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	591—597
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruïns.*Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.*Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut.*Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p.
in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50
per jaar. Losse nummers 50 cents.Leden en donateurs van het Instituut ontvangen
het weekblad gratis.De verdere publicaties van het Instituut uitgaande
ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos,
voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.Advertentiën f 0,40 per regel. Plaatsing bij abonne-
ment volgens tarief. Administratie van abonnementen
en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-
Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

6 JULI 1920.

In den toestand van de geldmarkt kwam weinig verandering. In het begin der week was er in verband met de maandswisseling en de storting op het schatkistpapier iets meer vraag. De prolongatierente liep dan ook nog iets verder op, zoodat meestal 5½ pCt. genoteerd werd. Later werd het aanbod weder grooter en vooral voor wissels met langen looptijd bestond

veel vraag. Prima driemaands bankaccept kon gemakkelijik tot 3¼ pCt. plaatsing vinden.

De weekstaat van de Nederlandsche Bank vertoont een getrouw beeld van het verloop van de geldmarkt. De onttrekkingen, en vermeerdering van de beleeningen met ruim 41 millioen en een vermindering van de rekening-courant-saldi van anderen van ongeveer 35 millioen, hebben blijkbaar gediend tot betaling van het schatkistpapier of voor de Juli-betalingen. Althans de bankbiljettenomloop vermeerderde hier-tegenover met 36 millioen, terwijl de regeering haar schuld van ruim 13 millioen kon veranderen in een tegoed van ruim 17 millioen en bovendien nog eenige milioenen direct bij de bank geplaatste promessen kon aflossen.

Op de wisselmarkt was ook deze week de stemming weder vast. Bijna alle koersen liepen nog iets op. Vooral België was sterk gezocht en kon niet onbelangrijk verbeteren. De eenige uitzondering maakte wederom Christiania, dat opnieuw sterk terugliep en Donderdag een oogenblik op 45.75 verhandeld werd. Indië na een stilstand van eenige weken sterk gevraagd en oplopend tot 103¼ à 103½.

L'ORGANISATION DES COMMUNICATIONS ET DU TRANSIT.

Deze Volkenbondsorganisatie heeft nog zeer weinig de algemeene aandacht getrokken, veel minder dan de „Organisation du Travail”, de hygiëne- of financieele „organisation”. Terwijl de Arbeidsorganisatie, wortelende in art. 23a van het Grondverdrag van den Volkenbond, voortgestuwd door den algemeenen democratischen wind van 1918—1919, hare volledige regeling reeds gevonden heeft in het voor alle leden van den Volkenbond openstaande XIIIe deel van het Duitsche vredesverdrag van Versailles en van de overeenkomstige gedeelten van de andere vredesverdragen, heeft de juridische wording van de „Organisation des Communications et du Transit” haar beslag nog niet gekregen. Ook deze organisatie spruit voort uit de Parijsche Vredesconferentie, wier resultaten — de vredestractaten — daar ook de duidelijke sporen van dragen.

De Vredesconferentie zag zich dadelijk geplaatst voor het feit, dat er in Midden-Europa eenige nieuwe, van de zee afgesloten, bevriende, staten uit den oorlog ontstaan waren, zooals Tchecho-Slowakije en Polen; de voor deze landen noodige verbinding met de zee loopt grotendeels door Duitschland en zoo werd dadelijk de wenschelijkheid gevoeld, om den vrijen doover ten bate dier geënclaveende staten door Duitschland heen, te verzekeren, in het bijzonder wat betreft

de sporen en de rivieren, alsmede waarborgen te scheppen, dat Duitsche zeehavens ter beschikking van die landen zouden staan. Wat het rivierenrecht betreft, meende men dien waarborg slechts te kunnen verkrijgen door rivierencommissies te voorzien, waarin ook niet-oeverregeeringen vertegenwoordigd zouden zijn, en wel bijna zonder uitzondering geallieerde en geassocieerde regeeringen. De Britsche en ook de Fransche regeeringen hebben echter dadelijk ingezien, dat het desideratum van het vrije verkeer over vreemd gebied eene veel algemeener gelding moest verkrijgen dan de individueele belangen van een aantal geëncleavede staten medebrachten; zij hebben dan ook aansonds den eisch van *algemeene verkeersverdragen* gesteld, geldende voor alle landen, een eisch, die geheel paste in het kader van den Volkenbond en zijne verwezenlijking zoude moeten vinden in de vredesverdragen zelf, evenals dit met den „Arbeid” het geval zoude zijn. Intusschen heeft de Vredesconferentie de materie van het algemeene verkeersrecht niet kunnen voltooien, waartoe wellicht ook medegewerkt heeft de omstandigheid, dat onzijdige Regeeringen, waaronder de Nederlandsche, met aandrang hadden te verstaan gegeven, dat deze algemeene verkeerstractaten (men denke b.v. aan het rivierenrecht!), niet wel zonder medewerking van, op de Vredesconferentie niet vertegenwoordigde, onzijdige regeeringen zouden kunnen tot stand gebracht worden. Slechts eenige brokstukken zijn in het verdrag van Versailles opgenomen, en wel niet in den vorm van beide partijen gelijkelijk bindende bepalingen, maar in dien van aan de Centralen éenzijdig opgelegde plichten. Men vindt deze brokstukken in hoofdzaak in het XIIe deel van het verdrag van Versailles en in de overeenkomstige deelen der andere vredestractaten; dat zij echter als bouwsteen zouden moeten dienen voor latere algemeene verdragen op verkeersgebied, werd niet uit het oog verloren; zoo verplichtte Duitschland zich in art. 379 uitdrukkelijk toe te zullen treden tot algemeene conventies betreffende het internationale regime van den doorvoer (transit), de waterwegen, de havens alsmede de spoorwegen.

Ter verdere voorbereiding van deze *conventions générales* riep de Fransche regeering tegen 28 October 1919 eene conferentie te Parijs bijeen, die onder den naam van „Commission pour l'Etude de la Liberté des Communications et du Transit” op 11 Juni 1920 hare voorloopige taak voleindigd zag. Metterdaad was deze commissie niet anders dan die van de Vredesconferentie, welke het XIIe deel van het Duitsche vredesverdrag had voorbereid, doch aangevuld met delegaties van een aantal onzijdige landen, Spanje, Nederland, Zwitserland en later ook de Scandinavische landen. Voorzitter der Conferentie was Clémenceau's Minister van Waterstaat, de heer Clayville; de zeer langdurige besprekingen werden in hoofdzaak gevoerd in Comité-generaal, dat op voorstel der Britsche delegatie gepresideerd werd door onzen gezant te Parijs, jhr. dr. Loudon, den eersten Nederlandschen gedelegeerde. De Amerikaansche gedelegeerde woonde de vergaderingen slechts privatim bij.

De Commission d'Etude, door de Fransche Regeering samengeropen als gewone internationale conferentie, heeft zich op uitnoodiging van den Raad van den Volkenbond, op 17 Maart 1920 omgezet in het „Comité provisoire des communications et du transit de la Société des Nations (Journal Officiel de la Société des Nations, blz. 76). De taak van dit Comité provisoire is scherp gepreciseerd in de resolutie van den Raad van den Volkenbond van 13 Februari 1920, die afgedrukt is op blz. 42 van het Journal Officiel, en a.v. luidt:

Le Conseil invite la Commission pour l'étude de la Liberté des Communications et du Transit réunie à Paris sur l'initiative du Gouvernement français et ayant comme Secrétaire un fonctionnaire du Secrétariat de la Société des Nations:

(a) A présenter au Conseil des propositions relatives à la création d'une organisation permanente qui fera partie de l'organisation de la Société des Nations, pour traiter les questions relatives aux communications et au transit.

(b) A préparer, en vue d'être soumis à la dite organisation, des avants-projets de Conventions internationales sur le Transit, sur les Voies d'Eau, les Ports et, si possible, sur les Voies ferrées.

(c) Provisoirement et en attendant la création de l'organisation prévue plus haut, à renseigner le Conseil sur les questions que celui-ci pourrait juger bon de lui soumettre et qui seraient du ressort de la Société des Nations, aux termes de l'article 23 du Pacte de la Société et des articles des divers Traités de Paix relatifs aux Ports, Voies d'Eau et Voies ferrées.

Behalve het voorbereiden van de vier *conventions générales* (b), noemt de Resolutie dus in de eerste plaats het voorbereiden van eene Volkenbondsorganisatie voor de communications en het transit: de volkenbondstaak krachtens art. 23e van het grondverdrag toch is grooter dan de enkele voorbereiding der vier tractaten; zoo voorzien de artikelen 376—378 van het vredesverdrag van Versailles voor den Volkenbond op het gebied van de rechtspraak over en de herziening van de bepalingen van het XIIe deel van het vredesverdrag heel wat volkenbondsbemoeiing. In afwachting van de totstandkoming van de voor die bemoeiing noodige organisatie zoude het „Comité provisoire” ten slotte in de derde plaats (c) als voorlichtend lichaam kunnen dienst doen voor den Raad van den Volkenbond, telkens als deze zich met onderwerpen op het gebied der „communications” en van het „transit” zoude hebben bezig te houden.

De uitsluitend uit geallieerden en geassocieerden samengestelde commissie uit de Vredesconferentie is dus eerst aangevuld met de onmisbare onzijdige elementen, om vervolgens voorloopig volkenbondsorgaan te worden; aldus is eenerzijds de continuïteit in de commissie verzekerd, anderzijds haar representatief karakter, voor zoover dit laatste in afwachting van de latere opneming van de centrale landen mogelijk was.

Hoewel de door het „Comité provisoire” voorbereide regelingen nog niet gepubliceerd zijn, is het toch reeds mogelijk er eenige mededeelingen over te doen.

De ontworpen „Organisation des Communications et du Transit” sluit zich nauw aan bij die voor den Arbeid (XIIIe deel van het verdrag van Versailles), welke op hare beurt de het unierecht van vóór 1914 navolgende organisatie van den Volkenbond zelf tot voorbeeld heeft genomen. Er zal vooreerst zijn eene „Conférence générale”, waarin alle leden van den Volkenbond door éénen gedelegeerde zullen kunnen vertegenwoordigd zijn en die met eene meerderheid van $\frac{2}{3}$ der aanwezige gedelegeerden aan de bondsleden „aanbevelingen” (recommandations) zal kunnen doen voor nationale maatregelen, tractaatsontwerpen zal kunnen vaststellen of ontwerp-resoluties voor de „Assemblée” van den Volkenbond, alles natuurlijk op het gebied van het „verkeer en den doorvoer”. Deze besluiten van de „Conférence générale” zullen moeten passen in het algemeene kader van het Volkenbondsrecht en zullen met name niet mogen in botsing komen met het werk van andere Volkenbondsorganisatiën; dat conflicten van dezen aard kunnen rijzen was iets, dat in het recht der internationale unieën van vóór 1914 ook reeds bekend was, zonder dat men het toen echter tot een staatsrechtelijk toezicht gebracht heeft, dat de harmonie in de rechtsvorming zou kunnen handhaven. De Raad voor den Volkenbond heeft dadelijk begrepen, dat deze laatste met zijne waarschijnlijk zeer gedecentraliseerde rechtsvorming het niet zoude kunnen stellen zonder zoodanig toezicht op de onmisbare harmonie tusschen den arbeid der verschillende technische organisatiën; in zijn door de „Assemblée” goed te keuren resolutie van 19 Mei 1920 heeft hij dat toezicht aan zichzelf voorbehouden, echter onder beroep op de „Assemblée”; teneinde de autonomie der

bedoelde organisatiën zoo groot mogelijk te laten is het geene preventieve, doch eene repressieve contrôle.

Dat elk lid van den Volkenbond in de „Conférence Générale” slechts door ééne gedelegeerde zal vertegenwoordigd zijn, die zich echter door zooveel deskundigen zal kunnen doen bijstaan als hem goeddunken zal, vindt zijn verklaring in den wensch, dat de landen zullen zijn vertegenwoordigd door het lid der regeering, onder wien het verkeerswezen ressorteert; men hoopt zodoende eene zoo deskundig mogelijke behandeling van zaken te waarborgen, wat bekeken van het standpunt van het bestuur der buitenlandse betrekkingen der individueele landen, dat het hier immers ook betreft, leidt tot decentralisatie in den zin als bedoeld op blz. 22 en 23 van Oppenheims „Nederlandsch Administratief Recht”. Deze decentralisatie wordt ook in de hand gewerkt door het feit, dat het „Comité Permanent” rechtstreeks met de verkeersministeries zal kunnen briefwisselen.

Dit „Comité Permanent” zal naast de „Conférence Générale” staan en door deze benoemd worden. Het zal een bij voorkeur uit andere personen samengesteld, handig en dus klein adviseerend en technisch college zijn, van hoogstens vijftien leden.

Bij de vraag der samenstelling van dit lichaam stond men voor dezelfde moeilijkheden, waarvoor de moderne wereld telkens geplaagd wordt, wanneer het geldt het scheppen van een klein gemeenschapsorgaan, dat *allen* moet vertegenwoordigen; de vraag waarop de Tweede Vredesconferentie strandde, toen het gold het samenstellen van twee permanente rechtscollèges, de vraag, die ook de thans in Den Haag vergaderende Volkenbondscommissie zal hebben op te lossen, wil zij er in slagen een bevredigend ontwerp voor het Permanente Hof voor Internationale Justitie samen te stellen. Het resultaat van langdurige gedachtenwisseling is geweest, dat de groote mogelijkheden altijd een lid van het „Comité Permanent” zullen kunnen benoemen; naast deze hoogstens zeven leden zullen de overige staten, vertegenwoordigd in de „Conférence Générale”, acht hunner aanwijzen, die elk een lid voor het Comité kunnen benoemen; zij zullen daarbij de voorkeur moeten geven aan de belangrijkste landen op het gebied van „verkeer en doorvoer”, maar de minder belangrijke landen krijgen toch ook hunne beurt door de bepaling, dat bij nieuwe aanwijzing van landen, die leden voor het Comité zullen mogen aanwijzen, het mandaat van de helft slechts — dus vier van de acht — mag verlengd worden. Aan de verlangens van allen is op deze wijze natuurlijk niet voldaan kunnen worden, maar wanneer de geschetste wijze van samenstelling toch algemeen aanvaard is geworden, dan is dit zeker ook te danken aan het feit, dat het „Comité Permanent”, eenmaal door de regeeringen aangewezen voor een zeker aantal jaren, niet op instructie dier regeeringen zal handelen, maar geheel zelfstandig; de leden van het Comité zullen dus geene regeeringsvertegenwoordigers zijn, maar te zamen de collectiviteit van den Volkenbond vertegenwoordigen. Het geldt hier dus een zuiver gemeenschapsorgaan.

Eene belangrijke functie van het „Comité Permanent” wend nog niet vermeld: het is ook gedacht als verzoeningsinstantie bij geschillen op verkeersgebied en men hoopt, dat zijne conciliatie-voorstellen het altijd mogelijke beroep op het Permanente Hof van Internationale Justitie metterdaad overbodig zullen maken. Deze regeling der oplossing van geschillen sluit de vrijheid der bondsleden om kwesties op andere wijze vreedzaam op te lossen, echter niet uit.

Het is de bedoeling, dat de organisatie, wier hoofdlijnen hierboven geschetst werden, in het leven zal worden geroepen door samenwerking van Raad en Assemblée van den Volkenbond. De „Conférence Générale” zal misschien in het begin van 1921 bijeen kunnen komen; zij zal dan aanstonds mede moeten werken om de leden van het „Comité Permanent” te benoemen en zal voorts hare aandacht dadelijk heb-

ben te wijden aan de te Parijs ontworpen conventions générales.

Van deze geeft het ontwerp op de spoorwegen zelf geene regelen van spoorwegrecht; het is een manteltractaat, dat in hoofdzaak slechts nadere verdragen in uitzicht stelt; voor deze voorziet het, dat, onverschillig of zij zullen betrekking hebben op het gebied, dat de Bernsche Conventie bestrijkt (het vervoercontract), op dat der technische eenheid of op welk ander gebied ook, onverschillig ook of alle bondsstaten bij die verdragen zullen zijn betrokken, dan wel slechts eenige, onverschillig ten slotte mede, of die verdragen door de „Conférence Générale” den bondsleden ter ratificatie zullen worden voorgelegd, dan wel op andere wijze zullen tot stand komen, zij opgenomen zullen zijn in het soepele kader der volkenbondsorganisatie voor de „Communications et le Transit”; zoo zal er een band gelegd worden tusschen de door zoodanige verdragen wellicht op te richten bureaux en het „Comité Permanent”; zoo zullen als regel de geschillen, die naar aanleiding van die verdragen mochten rijzen, aan de „Cour Permanente” van den Volkenbond onderworpen zijn, voor zoover de verzoeningspogingen van het Comité geen doel mochten getroffen hebben.

Terwijl de convention générale op de havens door de Parijsche besprekingen werd teruggebracht tot het ontwerp van een „statut-type”, dat, altijd met goedvinden der territoriale machthebbers toepassing zal kunnen vinden op bepaalde onder de „autorité” van den Volkenbond of op andere wijze onder internationaal regime geplaatste havens, is het zwaartepunt te zoeken bij het verdragsontwerp op het vrije Transit en vooral, gelijk Balfour op 17 Juni in het Britsche Lagerhuis herinnerde, bij het ontwerp op de waterwegen.

Bij het Transit stond men voor een nieuw ontwerp; weliswaar bestaan er een aantal bijzondere verdragsbepalingen op den vrijen doorvoer, maar als onderdeel van het algemeene internationale recht was deze materie nog niet onder het oog gezien. Voor spoor- en waterwegen aanvaardt het ontwerp nu in beginsel den vrijen en onbelasten doorvoer, onder de noodige waarborgen voor de veiligheid, den gezondheidstoestand en andere nationale belangen van het transitland; de voorwaarden voor het vrije transit moeten voor elken doorvoer dezelfde zijn, differentiatie is hier uitgesloten; maar de conferentie is na lange discussiën niet zóóver gegaan het doorvoer- verkeer langs spoorwegen ook te doen deelen in voorkeurtarieven, die het transitland aan eigen in- of uitvoer wenscht te gunnen.

Dit laatste wijst reeds op den begrijpelijken strijd, die te Parijs telkens is moeten gevoerd worden tusschen hen, die de door art. 23e van het grondverdrag van den Volkenbond gewilde *vrijheid van verkeer en transit* zoo ruim mogelijk wilden uitwerken, en zij, die hier de internationale vrijheid minder ruim wenschten toe te meten; waar het streven was formules te vinden, die door *allen* konden aanvaard worden, moesten de, vooral in West-Europa te vinden, voorstanders van eene grootst mogelijke vrijheid dikwijls belangrijke offers brengen en zich voorloopig tevreden stellen met eene mate van vrijheid, die geringer is dan vóór 1914 als gemeenrechtelijk mocht worden aangenomen. Sterk kwam dit ook uit bij de convention générale op de waterwegen. Terwijl de 15 op de Berlijnsche Centraal-Afrika-Conferentie van 1884—85 vertegenwoordigde regeeringen tot regel van internationaal publiekrecht hadden gestempeld, dat alle vlaggen zonder onderscheid volkomen vrij zouden zijn eene internationale rivier te bevaren, ook wat betreft den z.g. „grand et petit cabotage” — de waart van eene haven in oeverstaat A naar oeverstaat B, resp. de vaart van de eene naar de andere haven in eenen oeverstaat — en *alle* zijrivieren dit vrije regime zouden deelen, heeft de Conferentie de vrijheid be-

perkt tot de verdragsmogendheden, heeft zij op het belangrijke punt van den „petit cabotage” geene overeenstemming kunnen bereiken, zoodat het buiten de Convention générale gelaten is (!), en heeft zij ten slotte de vrije vaart beperkt tot die zijrivieren eener internationale rivier, die zelve meer dan ééne staat doorstroomen. Het is duidelijk, dat op deze wijze de vrijheid van verkeer, in art. 23e van het grondverdrag tot rechtsnoer gesteld, in het ontwerp slechts eene zeer betrekkelijke toepassing gevonden heeft, waartegen niet opweegt, dat tot op zekere hoogte de vrije vaart er ook aanvaard is voor nationale waterwegen.

Bij geen der te Parijs ontworpen algemeene regelingen hebben *bijzondere* politieke overwegingen zich zóó zwaar doen gelden als bij die van de waterwegen. Dit bleek ook bij de groote rol, die men in dat ontwerp trachtte toe te bedelen aan de internationale rivierencommissies met *vertegenwoordigers van niet-oeverregeeringen* naast die der „riverains”. Gelijk hierboven reeds herinnerd werd, hebben de vredesverdragen zoodanige commissies voorzien van de internationale rivieren der Centralen, en toen de Deutsche delegatie te Versailles hiertegen bezwaren maakte, hebben de verbonden regeeringen in haar antwoord van 16 Juni 1919 o.a. geantwoord, dat dit in het belang van het vrije verkeer op die rivieren geschiedde, omdat „de gedelegeerden der niet-oeverregeeringen het algemeen belang bij zoodanig vrij verkeer vertegenwoordigden.” Deze zelfde gedachte werd ook te Parijs weder naar voren gebracht; men vergat daarbij, dat er internationale rivieren zijn, waar blijkens de ondervinding de grootst mogelijke vrijheid van verkeer bestaat, zonder dat „non-riverains” in de rivierencommissie zitting hebben; ook dat het enkele feit, dat een staat „non-riverain” is, nog niet behoeft mede te brengen, dat hij daardoor het algemeene belang op eene niet over zijn gebied stroomende rivier vertegenwoordigt, — men denke aan de Russische vertegenwoordiging in de Europeesche Donaucommissie in den tijd, toen Rusland geen Donauoeverstaat was! Ten slotte wordt zodoende uit het oog verloren, dat, wil men het algemeen belang door bepaalde staten doen vertegenwoordigen, ook bij de keuze dier staten slechts het algemeen belang den doorslag mag geven. Dat de juistheid van dit een en ander door de Entente niet gevoeld is, spruit wellicht voort uit hare niet onbegrijpelijke, maar den toets eener objectieve beschouwing toch niet verdragende en daarom waarschijnlijk ook slechts tijdelijke, opvatting, dat overal waar zij optreedt, daardoor vanzelf het algemeene belang tot zijn recht komt; ook omgekeerd gaat dit op, want uit niets blijkt, dat de Entente op hare internationale wateren het algemeen belang niet voldoende gewaarborgd acht zonder vreemd toezicht. Het is onmiskenbaar, dat, had men, voortbouwende op de politieke bepalingen der vredesverdragen, de convention générale voor de waterwegen opgetrokken op eene onderscheiding dier waterwegen in dezulke met of zonder vreemd toezicht, met allerlei rechtsgevolgen van dien, dit eene kunstmatige cristallisatie van politieke verhoudingen zoude zijn geweest, kwalijk passend in een verdrag, dat algemeen wereldrecht wil zetten; en het is zeker gelukkig, dat ten slotte de Conferentie die verdeling der internationale rivieren in twee categorieën niet tot de hare heeft gemaakt.

Het is wellicht voorzichtiger zich nog niet aan voorstellingen aangaande de toekomst der nieuwe Volkenbondsorganisatie te wagen. Maar ééne zeer belangrijke voorwaarde voor haar welslagen is tot nu toe stellig aanwezig, nl. eene uitstekende samenwerking tusschen hen, die aan den voorbereidenden arbeid deelnamen. Men zegt, dat de Commissie uit de Vredesconferentie, die het XIIe deel van het verdrag van Versailles ontwierp, de eenige is geweest, die met algemeene stemmen hare voorstellen aan de „big ten” heeft kunnen voorleggen; hiervoor is noodig geweest een goede geest en de wil tot samenwerking. Diezelfde geest

heerschte in hooge mate op de Parijsche conferentie van October 1919—Juni 1920. Blijft de definitieve organisatie getrouw aan deze traditie, dan schijnt haar welslagen voor de helft verzekerd!

W. J. M. VAN EYSINGA.

DE VERGADERING DER NEDERLANDSCHE JURISTEN-VEREENIGING.

Na het verschijnen van mijn vorig artikel in No. 233 van dit blad, waarbij ik een overzicht gaf van de praeadvies voor bovengenoemde vergadering, is nog een praeadvies van Prof. Mr. F. A. Molster uitgekomen over het eerste onderwerp, de nationaliteit van private rechtspersonen. Alvorens tot het bespreken van de vergadering over te gaan een enkel woord over dit praeadvies.

Mr. Molster, uitgaande van het bekende Gidsartikel van Molengraaff, bestrijdt diens leer, dat de nationaliteit en daardoor de toepassing van bepaalde rechtsregelen behoort te worden beheerscht door de nationaliteit van de meerderheid der aandeelhouders. Hierdoor wordt deze toepassing afhankelijk gesteld van door derden niet waarneembare kentekenen. Evenmin zal men het criterium mogen zoeken in de nationaliteit van directeuren en commissarissen. Mr. Molster maakt daaromtrent de opmerking, dat, wanneer men beperkingen wenscht voor verenigingen-rechtspersonen, omdat de leden daarvan vreemdelingen zijn, de reden voor die beperkingen niet wegvalt, als die leden zich door Nederlanders laten vertegenwoordigen.

De praeadviseur bestrijdt dan ook verder de leer van Molengraaff aangaande de rechtspersonen. Door een rechtspersoon wil men bereiken samenwerking, continuïteit en absolute scheiding van collectief en individueel vermogen; dit doel bereikt men op eenvoudige wijze door het scheppen van het begrip rechtspersoon en door deze te denken als een zelfstandig wezen, subject van de gemeenschappelijke rechten en verplichtingen. Molster wijst dan op verschillende bepalingen der wet, waaruit hij in tegenstelling met Molengraaff de conclusie trekt, dat de wet aan den kant van de oude leer staat.

Voor de nationaliteit zal men dan moeten vragen of de vereniging hier te lande is opgericht en of aan de eischen van ons recht is voldaan. Hieronder zal men den eisch mogen stellen, dat de vereniging een zetel in Nederland heeft. De praeadviseur vraagt of het gewenscht is, voor vreemde vennootschappen bijzondere beperkende bepalingen te maken, andere dan die, welke gelden voor vreemde natuurlijke personen en waarvan in ons privaatrecht slechts enkele voorbeelden te vinden zijn. Evenals Molengraaff in zijn praeadvies beantwoordt ook Molster deze vraag ontkennend. In praktische toepassing verschillen de beide praeadvies niet zoo veel; zij loopen uiteen voorzoover betreft hun theoretische grondslag.

Want wanneer Molster ten slotte zich de vraag voorlegt of het in sommige gevallen gewenscht is om het zeggenschap van vreemdelingen in bepaalde Nederlandsche verenigingen te beperken, dan beantwoordt hij deze vraag, die zooals wij in het vorig artikel aantoonde, de oorzaak is geweest voor het in behandeling nemen van dit onderwerp, evenals Molengraaff niet geheel ontkennend. Maar met de nationaliteit van de vereniging heeft deze vraag niet te maken. Dezelfde praktische gevolgen kan men bereiken, hetzij men de oude leer of de leer van Molengraaff omtrent de rechtspersoonlijkheid aanhangt, hetzij men de nationaliteit der vereniging wil zien bepaald door de plaats van vestiging of door de nationaliteit van hen, die het zeggenschap in de vereniging hebben.

Molster dan is van meening, dat vreemdelingen in het algemeen niet de zeggingsmacht mogen hebben in die maatschappijen, die voor het economische leven van het land vitaal zijn. De voorzieningen daarvoor

noodig kunnen gevorderd worden door het staatsbelang of door het bijzonder belang van een bepaald bedrijf en der daarbij betrokken personen.

In het eerste geval zal de Staat regels moeten geven, echter niet in een algemeene wet, maar voor elk geval zal een bijzondere voorziening moeten worden getroffen. Geldt het daarentegen niet het algemeen staatsbelang, dan zal aan de vereenigingen zelf kunnen worden overgelaten om de noodige maatregelen te nemen. De wet zal dan slechts hebben te zorgen, dat de bevoegdheid daartoe bestaat, o.a. door de rechtmatigheid der z.g. autocratische clausule buiten twijfel te stellen.

Door onverwachte omstandigheden was het mij niet mogelijk aan mijn voornemen gevolg te geven om de vergadering te Maastricht op 25 en 26 Juni bij te wonen. Het overzicht over het op deze vergadering besprokene is dus aan de verslagen in de dagbladen ontleend moeten worden.

Op den eersten dag is het privaatrechtelijke onderwerp behandeld na een keurige openingsrede van den voorzitter Prof. Mr. W. van der Vlugt, die daarin het 50-jarig bestaan van de vereeniging herdacht met een beschouwing, hoe toen en nu de juristen staan tegenover de wet en wettelijke regeling. In die rede werden ook woorden van groote waardeering gewijd aan het overleden eeredid der vereeniging Mr. J. A. Levy, wiens stem voor het eerst op deze vergadering niet meer werd gehoord. Ongetwijfeld zou, ware hij nog in leven gebleven, van hem een krachtig betoog over dit eerste onderwerp zijn vernomen, waar hij reeds in een Themis-artikel zeer beslist partij had gekozen tegen de meeningen van Prof. Molengraaff, in diens Gids-artikel over dit onderwerp uiteengezet. Trouwens het verloop der vergadering nam, zooals wel eenigszins te verwachten was, den vorm aan van een bestrijding van diens leer.

Behalve van Mr. Kirberger mocht Mr. Molengraaff geen steun ontvangen voor zijne opvatting van de rechtspersoonlijkheid. Reeds de eerste spreker, het lid van den Hoogen Raad Mr. J. W. Kusters, verdedigde de gangbare leer van het zelfstandig bestaan van de rechtspersoon, afscheiden van hare leden.

Over de vraag of het noodig was aan rechtspersonen een nationaliteit toe te kennen, liepen de meeningen uiteen. Eenerzijds betoogden de hoogleraren Jitta en Hymans, dat er geen belang is dat een rechtspersoon een nationaliteit moet hebben. Daartegenover voerden de mannen uit de practijk, de advocaten Mrs. A. Lind en H. J. Knottenbelt aan, dat zulk een toekenning niet gemist kan worden. Er zijn eenmaal in ons recht bepalingen, uitsluitend betrekking hebbende op vreemdelingen, zooals het vorderen van cautie e.a. waardoor het noodzakelijk is te weten, of men al of niet met een vreemdeling te doen heeft. Dit geldt niet alleen tegenover natuurlijke personen, maar ook tegenover rechtspersonen.

Waarom moet die nationaliteit echter getoetst worden? Is het de plaats van oprichting, welke de nationaliteit zal bepalen, of de plaats waar de zetel gevestigd is. Zal men naar de nationaliteit van de leden of der bestuurders moeten zien. Voor het laatste voelde van de sprekers alleen Mr. Kirberger; Mr. Knottenbelt achtte het meest juiste criterium, dat de rechtspersoon de nationaliteit heeft van het land, op welks wetten zij berust. Maar zooals uit de stemming over de vraagpunten zal blijken, kwam men hierover niet tot een communis opinio. Zoowel Mr. Kusters als Mr. Jitta wezen er op, dat het onderwerp met vredesoogen, niet met oorlogsblik moet worden bezien. Zoo min mogelijke beperking van vreemde rechtspersonen, zoo ruim mogelijke ontplooiing van het internationale verkeer, dat door bemoeilijking van vreemde maatschappijen hinder kan onderwinden. In het algemeen ging men dus mede met het boven besproken praeadvies van Prof. Molster. Deze praeadviseur had dan ook een lichtere taak dan Prof. Molengraaff, die

zijn opvattingen, in zijn praeadvies neergelegd, verdedigde en handhaafde.

De conclusie, waartoe de vergadering kwam, werd uitgedrukt in stemmingen over de vraagpunten. Verworpen werd het vraagpunt, dat de nationaliteit van rechtspersonen beoordeeld zou moeten worden, niet naar één algemeen beginsel, maar naar de omstandigheden, of uitsluitend naar de nationaliteit van hen, die in de vereeniging het zeggenschap hebben of uitsluitend naar de plaats van oprichting of de plaats waar de vereeniging gevestigd is. Bevestigend werd het vraagpunt beantwoord: Moet de wet ten aanzien van vereenigingen met rechtspersoonlijkheid en stichtingen regelen stellen betrekkelijk het hebben, verkrijgen en verliezen van de Nederlandsche nationaliteit, en eveneens bevestigend: Moet de wet regelen stellen, waardoor bij vereenigingen met rechtspersoonlijkheid en stichtingen met nationaal karakter, dit karakter tegen buitenlandsche invloeden beschermd wordt, voorzover het openbaar belang dit vordert?

Wat is de beteekenis van deze stemmingen. In de eerste plaats een positieve uitspraak, dat het gewenscht is, in de wet regelen omtrent het Nederlandschap van rechtspersonen neder te leggen. Dit met het oog op de toepassing van die bepalingen in onze wetgeving, welke verschil maken tusschen Nederlanders en vreemdelingen, zooals het voorschrift omtrent de cautie. Maar over de vraag, waarnaar de nationaliteit moet beoordeeld worden is geen positieve beslissing genomen. Moeten wij aan den negatieven uitslag de conclusie verbinden, dat er een ander niet genoemd kenmerk is, dat de nationaliteit zal bepalen? Waarschijnlijk niet. Evenzoo zal het kenmerk van de nationaliteit der leden of bestuurders wel als positief verworpen moeten worden beschouwd, te oordeelen naar de gehouden besprekingen. Ligt misschien in het woord uitsluitend het geheim, dat noch de plaats van oprichting noch die van vestiging genade heeft kunnen vinden? In allen gevalle zal de wetgever, die het hebben, verkrijgen en verliezen van de Nederlandsche nationaliteit van rechtspersonen zal hebben te regelen, in dezen uitslag niet veel richtsnoer vinden.

Daarnaast onafhankelijk van de vraag betreffende de nationaliteit, is beslist, dat rechtspersonen, die vitale Nederlandsche belangen beoogen tegen buitenlandsche invloeden, behooren te worden beschermd. Het is begrijpelijk, dat dit punt met algemeene stemmen is aangenomen, de beide praeadviseurs waren hierover niet verdeeld; het gaat geheel buiten de verschillen om, die in de praeadviezen en in de besprekingen naar voren zijn gekomen.

Op den tweeden dag was het aantal sprekers uit den aard beperkt. Van de Indische specialiteiten voerden het woord Prof. Mr. P. H. Kleintjes, Mr. A. M. Joekes en Dr. Koningsbergen, die allen voorzover betreft de groote kwestie van sneller of minder snel vooruitgaan zich aan de zijde van Prof. Van Vollenhoven schaarden. In het bijzonder kon Dr. Koningsbergen zich vereenigen met de door hem gelukkig genoemde oplossing van dezen praeadviseur voor het enquêterecht, de begroting, het aandeel van den Volksraad in de wetgeving en diens invloed op de samenstelling van de regeering. Mr. Joekes verschildte met Prof. Van Vollenhoven hierin, dat hij de departementshoofden ambtenaren wilde laten, terwijl de leden van den Raad van Indië deel van de regeering zouden uitmaken.

De sprekers keerden zich allen tegen het praeadvies van den heer Carpentier Alting. In het bijzonder werd betoogd, dat de vorming van autonome deelen van Indië, waarvan deze praeadviseur de verdere uitbreiding van de rechten van den volksraad wil doen afhangen, de verbetering van den tegenwoordigen ongewenschten toestand op de lange baan zou schuiven, terwijl ook nog geenszins vaststaat, dat zulke auto-

nome deelen in Indië levensvatbaarheid zullen hebben. De heer Carpentier Alting verdedigde zijn standpunt uitvoerig en meende dat volgens zijn systeem de verbeteringen niet zoo veel later zouden komen dan volgens het systeem van Vollenhoven. Alle sprekers waren hierover eenstemmig dat voor toepassing van het zuiver parlementaire stelsel op westerschen grondslag Indië nog niet geschikt is en dat tegen overijling moet worden gewaakt.

Wat het nemen van conclusies betreft, maakte men bezwaar tegen het stemmen over detailpunten, terwijl men een zich onthouden van het nemen van een conclusie niet wenschte, omdat dit zou kunnen worden uitgelegd als een bewijs van geringe belangstelling. Men wilde zich uitspreken over het sneller of minder snel vooruitgaan en daartoe ontwierpen beide praeadviseurs een motie, welke de strekking van hun praeadvisies omvatte. De motie van Mr. Carpentier Alting, welke 7 stemmen op zich vereenigde, sprak de wenschelijkheid uit „dat de Volksraad zoo spoedig mogelijk in ruime mate medezeggenschap erlange, doch dat daaraan dient vooraf te gaan een reorganisatie van Indië, welke mogelijk maakt den Volksraad te hervormen in een ware volksvertegenwoordiging”.

De motie van Vollenhoven, welke met 15 stemmen werd aangenomen door de vergadering, spreekt uit „dat een eenigszins beduidende hervorming van Indië niet denkbaar is, zonder aanzienlijke uitbreiding van de bevoegdheden van den Volksraad, noch ook zonder ongerepte erkenning van de feitelijke, door dat college uitgeoefende contrôle; acht het geraden het stelsel van getrapd kiesrecht voorloopig te handhaven onder geleidelijke en natuurlijke uitbreiding van het kiescollege; acht het geraden den Volksraad tot medewetgever te maken voor een deel der tegenwoordige ordonnanties en hem medezeggenschap te geven over den definitieven inhoud der Indische begroting; acht het ongeraden dit een en ander uit te stellen tot na de invoering van groote autonome gewesten”.

RIBBIUS.

DE NEDERLANDSCHE LANDBOUW- HANDELSKAMER.

In de Economisch-Statistische Berichten van 23 Juni schrijft Dr. H. Molhuysen over de Nederlandsche Landbouw-Handelskamer (N. L. H. K.), tot welke oprichting onlangs besloten is in eene vergadering van vertegenwoordigers van landbouworganisaties. De heer Molhuysen zet in zijn artikel uiteen, hoe men zich den werkkring van dit lichaam denkt. De N. L. H. K. zal inlichtingen verstrekken en kennis verspreiden in het algemeen landbouwbelang en meer in het bijzonder ten dienste harer leden. Hare werkzaamheden verdeelt de heer M. in twee rubrieken. De eerste rubriek noemt hij „het verzamelen en in Nederland bekend maken van berichten uit het buitenland.” Natuurlijk zou zulk een inlichtingendienst zeer nuttig kunnen werken, wanneer hij den Nederlandschen landbouwer op voor dezen gemakkelijke wijze kennis doet nemen van het vele wetenswaardige, dat op landbouwgebied geschreven wordt in binnen- en buitenland, doch dat hem gewoonlijk niet of onvolledig ter oore komt. Aanwijzingen voor economische en technische volmaking van het landbouwbedrijf, eischen van de wereldmarkt omtrent kwaliteit der producten zouden van groot nut zijn. De meening van den heer M., dat nergens een bureau bestaat, dat zulke gegevens verzamelt en publiceert, is echter niet geheel juist. Te Rome bestaat het Institut International d'Agriculture de Rome, dat zich juist met deze publicaties bezig houdt. Mijne aandacht is vooral gevallen op een gedeelte van het artikel van den heer M., waarin eenige zinnen, die ik straks zal noemen, nader worden uitgewerkt. Bij mijne opmerkingen heb ik slechts het oog op graan. Voor andere producten, als boter en kaas, vee of paarden zijn misschien de opvattingen van den heer M. geheel juist. De bedoelde zinnen zijn, de volgende:

„Zij (de N. L. H. K.) zal hierbij practisch werk moeten leveren, d.w.z. zij moet trachten den handel vóór te zijn. Het komt er op aan, *voortuizichten*¹⁾ te openen, liefst verre perspectieven, maar in ieder geval voortuizichten iets verder dan de allernaaste toekomst.” Men zou kunnen veronderstellen, dat de schrijver bij die vermelding van voortuizichten voor de toekomst het oog heeft op achterlijke of onjuiste bedrijfsmethodes, die den Nederlandschen landbouwer, wanneer verbetering uitblijft, in eene ongunstige positie kunnen brengen tegenover zijn vakgenooten in andere landen of streken. Dit is echter niet het geval. Wel denkt de heer M. blijkbaar aan zulke perspectieven, doch hij begeeft zich tevens met voorbedachten rade op een zeer gevaarlijk terrein. „De landbouwer moet weten, welke gewassen hij met de meeste kans op succes kan verbouwen. En wanneer ze geogst zijn, moet hij geholpen worden om het juiste oogenblik te kiezen voor den verkoop.” De heer M. acht het een nadeel voor de landbouwers, dat zeer velen niet verder zien dan tot den eerstvolgenden marktdag. De boer, die op zulk een dag de hoogste marktnotering voor zijn product weet te krijgen, wordt aangezien voor een goed koopman. Maar, zegt de heer M., „wanneer hij wist of althans met eenige waarschijnlijkheid kon verwachten, dat over twee of drie weken zijn koren of zijn jonge paarden 10 pCt. meer zouden opbrengen, had hij met heel wat minder moeite een werkelijk goed koopman kunnen zijn.” Op den kleinhandelaar wenschte de heer M. zich niet te verlaten. Die kent de toekomst zelf niet. Neen, „wij moeten leeren onze blikken af te wenden van den kleinhandel en trachten, daarheen te zien, waar de kaarten gelegd worden.” Daar vinden wij dus weder de oude opvatting, die speciaal in landbouwkringen zoo dikwijls opgeld doet, dat er hier of daar geheimzinnige machten zouden zijn, die „de kaarten leggen.” Weliswaar zegt de heer M. ook, dat de prijzen logisch voortkomen uit voorraad en behoefte, maar waar sprake is van het leggen der kaarten, van het plan om den handel vóór te zijn en van het aanwijzen van het juiste moment van verkoopen, bestaat toch bij den heer M. blijkbaar de meening, dat er handelaars bestaan, die den loop der prijzen kunnen voorzien, zool niet bij de vorming der prijzen aan de touwtjes trekken. Het verbreiden en steunen van zulk eene opvatting bij den landbouwer lijkt mij uiterst gevaarlijk voor dien landbouwer zelf en leidt direct tot speculatie op den loop der wereldmarkt. En als het nu werkelijk mogelijk was om de toekomst met eenige zekerheid te overzien, dan zou zulk eene speculatie dikwijls goede kansen bieden. Helaas echter bestaat althans in den graanhandel die mogelijkheid niet. Ik zeg helaas, omdat ieder graanhandelaar het zeker met mij zou toejuichen, indien hij nu en dan eens in de gelegenheid kwam, den loop der markt te voorzien. Slechts in zeer enkele gevallen is eene stijging of daling in den prijs van eene graansoort met eenige zekerheid te voorzien. Daartegenover staat echter, dat graanhandelaren, die als regel hunne zaken baseeren op hunne verwachting van de toekomst, in doorsnee bedrogen uitkomen. Het schijnt, dat in de jaren vóór 1870 de toestand anders is geweest. Toen werd de wereldmarkt beheerscht door een beperkt aantal landen, voornamelijk in Europa gelegen en dus alle in het Noordelijk halfrond. De oogst werd in al die landen in vrijwel dezelfde maanden binnengehaald en aan de markt gebracht. Dit sterke aanbod in de herfstmaanden bracht dikwijls prijsdruk teweeg en wie dan kocht en zijn voorraad bewaarde tot het voorjaar kon veelal bij liquidatie constateeren, dat hij, wat men noemt „eene goede speculatie” gedaan had. Deze methode werd dan ook in ons land veel toegepast. Die tijd behoort echter reeds lang tot de geschiedenis. Landen, waar graan in andere tijden van het jaar geogst wordt, zijn tot de groote producenten gaan behooren, zooals

¹⁾ Cursiveering van den heer M.

vooral Argentinië en verder Britsch-Indië en Australië. De prijs van bijvoorbeeld tarwe stijgt in Europa niet meer in de voorjaars maanden door het verminderen van de aanvoeren uit den in het Noordelijk halfrond in den nazomer binnengehaalden oogst, want dan beginnen juist de aanvoeren uit het Zuidelijk halfrond. De sterke uitbreiding van de graanproductie in die streken heeft in de jaren na 1880 niet slechts een grooten ommekeer gebracht in den landbouw van verschillende Europeesche landen, doch ook in den graanhandel. Wel wordt de prijs nog onveranderlijk beheerscht door vraag en aanbod, doch de mogelijkheid, om de inwerking van die factoren op de prijsvorming te overzien, laat staan te voorzien, is steeds bezwaarlijker geworden. Wie zich er nu aan waagt, zijne aan- of verkoopen te regelen naar zijne verwachtingen van de toekomst, begeeft zich in een zeer bedenkelijke speculatie, die men in een solied bedrijf niet gaarne ziet. En dan wenscht de heer M. nog wel de vooruitzichten te bepalen „iets verder dan de allernaaste toekomst.”

De heer M. spreekt over de ingewikkelde studie van oogstberichten, zichtbare voorraden, etc. en zegt, dat die studie „specialistenwerk” is, waarmee zich de groothandelaar bezig houdt, doch die hij tevens wil laten beoefenen door „besturen en directeuren van coöperatieve en andere handelsverenigingen en fabrieken.” Zolang die studie zich bepaalt tot kennisneming van wat er op technisch gebied omgaat in het bedrijf van den landbouwer, is daarvoor alles te zeggen, doch wanneer die studie dient om meeningen te vormen over de toekomst, welke meeningen dan weer de basis moeten vormen voor beslissingen in het bedrijf, zal zij slechts teleurstelling wekken. Een graanhandelaar, die de bedoelde berichten dagelijks met aandacht volgt en daarop eene opinie grondt voor de naaste toekomst, komt na eenigen tijd meestal tot de conclusie, dat hij blijkbaar een factor te laag heeft aangeslagen of dat in een der vele productielanden onverwachts een oogst zich van gerapporteerde schade herstelt; of de ongunstige gevolgen ondervindt van droogte, grooten regenval, insectenplaag of iets dergelijks, waardoor zijne berekeningen geheel onjuist blijken. Wie voor groote risico's terugschrikt, houdt zijne in- en verkoopen zooveel mogelijk in evenwicht. Dikwijls zal de aard van zijn bedrijf meebrengen, dat hij toch eene positie als haussier of baissier dient in te nemen. Hij geeft zich dan rekenschap van de voortdurend onder zijne oogen komende berichten, doch streeft er naar de evenwichtspositie spoedig weder te herstellen. Zijne ervaring heeft hem geleerd, dat niets zoo onberekenbaar is als het weder, dat immers ten slotte de grootste factor is bij de vorming van vraag en aanbod in den graanhandel, waarbij dan nog vele andere komen, zoals vooral de meerdere of mindere welvaart en koopkracht in de importlanden. Een landbouwer, die het oogenblik, waarop hij verkoopt, laat afhangen van de meening, die hijzelf of zijn voormannen zich vormen van den prijsloop in de toekomst, begeeft zich in een wespennest. Het is daarbij volkomen onjuist, dat die prijsloop zou worden geregeerd door machtige personen, die te hunnen bate den prijs zouden doen stijgen of dalen. Slechts in zeer bijzondere gevallen van locale tijdelijke schaarschte mag dat op kleine schaal voorkomen, doch zelfs dan nog komt de ondernemer dikwijls bedrogen uit, omdat het aantal productielanden tegenwoordig zoo groot is, dat hij steeds verrassingen kan verwachten. De graanprijzen vormen zich door oorzaken, die de handelaar niet beheerscht en slechts zeer zelden kan voorzien en zeker niet verder dan in de allernaaste toekomst. Het risico in het landbouwbedrijf is reeds zeer groot, afhankelijk als het is van het weder. Laat dus de landbouwer dat risico beperken en het niet uitbreiden door speculatie op de toekomst. Hij vermindert het risico door daarvan den duur te beperken en die beperking bereikt hij door zijn graan te verkoopen naar-

mate het voor de markt gereed komt. Daarbij bestaat geen aanleiding om een verschil te maken tusschen den kleinhandelaar of den groothandelaar. Wanneer de laatste kooplust vindt voor de producten, die de landbouwer ten verkoop heeft, tracht hij tot den marktprijs in te koopen bij den kleinhandelaar, die op zijn beurt zich bij den landbouwer als koper aanmeldt. Hij doet dat echter geheel in overeenstemming met de stemming aan de wereldmarkt en slechts zelden wegens eene door hem zelf gevormde opinie. De oorzaken, die hem drijven om een hooger en of lager prijs te betalen, zijn dezelfde, die ook den groothandelaar leiden en op dit punt bestaat er voor den landbouwer geene aanleiding zich liever tot den groothandelaar te wenden. Of de winst, die de kleinhandelaar dient te maken en waarmee deze den prijs, dien hij betaalt, moet verlagen, voor den landbouwer aanleiding moet zijn om den kleinhandelaar over te slaan, is eene vraag, die het hier behandelde onderwerp niet raakt. Het is trouwens eigenlijk onnoodig te veel aandacht te wijden aan den kleinhandelaar. In ons land wordt in de provincies, die het meeste graan voortbrengen, dat graan namelijk niet verkocht aan personen, die den naam van kleinhandelaar verdienen. Bijna steeds koopen daar de groothandelaars, of zelfs dikwijls, wat tarwe betreft, de groote meelmolens, direct van den boer, al geschiedt die verkoop dan veelal door bemiddeling van commissionnaires.

Ik heb willen wijzen op het gevaar, dat een landbouwer loopt, die tot de overtuiging komt, dat hij den toekomstigen loop der graanprijzen kan voorspellen. Evenzeer als bij het kiezen van het oogenblik van verkoop, ontstaat voor hem dat gevaar, als hij zich door zulke overwegingen laat leiden bij de keuze der te verbouwen gewassen. Tusschen zaaien en oogsten verloopt een geruime tijd en het is absoluut onmogelijk den prijsloop zoo lang vooruit te voorzien. Behalve in zeer voor de hand liggende gevallen, die soms voorkomen, late de landbouwer zich ook bij die keuze bij voorkeur leiden door overwegingen van anderen aard.

JAN SCHILTHUIS.

DE HERVORMING VAN HET BRITSCHE-INDISCHE GELDWEZEN.

Eenige maanden geleden verscheen het rapport van de op 30 Mei 1919 benoemde commissie, welke advies moest geven over de in de toekomst te volgen politiek in het Britsch-Indische geldwezen. In de pers van de hierbij betrokken landen werd aan dit rapport de noodige aandacht geschonken en gaf deze kwestie tot heel wat strijd aanleiding. Deze strijd is door de nieuwe vaststelling van den koers van „reverse sterling drafts” op Londen, door het Indische Gouvernement op 21 Juni in een nieuw stadium gekomen, zoodat een samenvattend overzicht over de ingewikkelde kwestie hier op zijn plaats is.

We zullen allereerst beginnen met een beknopt overzicht van den toestand van het Br.-Indische geldwezen, vóór den oorlog.

In 1893 stapte men van den zilveren standaard af en in September 1899 werd de wettelijke verhouding tusschen het pond sterling en de ropij vastgesteld op de basis van 15 ropijen voor 1 pond. De Indische treasuries gaven 15 ropijen voor één Sovereign af. Sinds 1899 bleef de koers van de ropij in Londen ongeveer 1 sh. 4 d.

Door twee maatregelen van geldpolitiek werd deze pariteit gehandhaafd.

De Britsch-Indische regeering had geregeld groote bedragen ter voldoening van openbare schulden naar Engeland te remitteeren. Dit werd op de volgende wijze gefinancierd. De Indische Raad in Londen verkocht geregeld „Council Bills” in Londen. Dit waren wissels getrokken op het Gouvernement in Indië, betaalbaar in ropijen in Bombay, Calcutta of Madras. De Britsche importeur kocht deze wissels in Londen ter voldoening van zijn schuld in Indië. Wanneer de

koers van de ropij zich boven het goud-export-punt bewoog, werden deze Council Bills verkocht en door tijdelijk meer wissels af te geven dan voor de voldoening van de schulden van de Indische Regeering noodig was, kon stijging van den koers van de ropij boven het goud-export-punt verhinderd worden. Door de „Gold Standard Reserve” had de Indische Regeering een tweede middel en wel kon zij hiermede, door afgifte van „reverse drafts”, een daling van den ropijen-koers verhinderen.

De winst, welke sinds 1 April 1900 met de aanmuntning van zilver voor Indië behaald werd, werd in de Gold Standard Reserve belegd. In April 1914 was deze groot: £ 26.112.704, waarvan £ 4.320.000 goud in Engeland en £ 4.000.000 zilver in Indië, de rest was in Engelsche- en Indische staatsleeningen en schatkistwissels belegd. Daling van den ropijenkoers kon door staking van verkoop der Council Bills en eventueel verkoop van wissels, getrokken op de Gold Standard Reserve in Engeland, verhinderd worden.

Het papiergeld dat in Br.-Indië circuleert, wordt alleen door den Staat uitgegeven. Het wordt door de „Paper Currency Reserve” gedekt.

De ontwikkeling van de economische positie van Britsch-Indië gedurende den oorlog, maakte een eind aan dezen toestand. Er kan hier geen beschrijving gegeven worden van de economische ontwikkeling van Britsch-Indië gedurende den oorlog, ofschoon deze als oorzaak van de nieuwe geldpositie beschouwd moet worden, terwijl de stijgende zilverprijs op zichzelf meer gevolg dan oorzaak is. Er kan gewezen worden op de versterking van de Indische Staatsfinanciën; de staatsschuld bedroeg in September 1918 £ 1,10 per hoofd van de bevolking. De export van tarwe, rijst, katoen, jute en huiden nam zeer toe. De katoen- en jute-industrie ondergingen een grooten opbloei.

Voor uitbreiding van de paper currency reserve en de circulatie was een geweldige aankoop van zilver noodig. Deze bedroeg van 1915 tot 30 November 1919 538.005.000 standard ounces; in de drie laatste oorlogsjaren alleen drie vierden van de wereldproductie. Door het verschaffen van zilver konden de andere landen hun verplichtingen jegens Br.-Indië voldoen.

De stijging van den koers van de ropij kan zoo geheel uit de algemeene economische positie van Br.-Indië verklaard worden.

Sinds 1914 werden in Londen steeds stijgende bedragen aan Council Bills verkocht tegen niet veel gestegen koers van de ropij. De zilverprijs ging echter omhoog tot in 1917 de zilverwaarde van de ropij de nominale waarde bereikte. Het werd nu duidelijk voor de regeering, dat zij niet meer door kon gaan met het afgeven van steeds grooter bedragen aan Council Bills tegen normalen koers, vooral daar deze bedragen de behoefte van de financiële huishouding van Indië overschreden. Op 29 Augustus 1917 werd de koers voor Council Bills dan ook op 1 sh. 5 d. bepaald. Op 14 December 1916 was de verkoop dezer wissels reeds op beperkte bedragen bepaald.

Daar door de bekende wettelijke bepalingen het Br.-Indische geldwezen aan het Engelsche verbonden bleef, moest hieraan door andere maatregelen een eind gemaakt worden, zoodra dit tot verwarring aanleiding gaf. Voor één Sovereign werden nog steeds 15 ropijen afgegeven. Toen deze echter meer waarde kregen dan één Sovereign, werd deze inwisseling voordeelig. Door verbod van goud-invoer voor particuliere rekening, in 1917 werd deze moeilijkheid omzeild. Het goud, voor particuliere rekening geïmporteerd, werd in beslag genomen, er werd een vergoeding voor gegeven, welke meer in overeenstemming met den wisselkoers was. Op 13 April 1918 was deze 13% ropij voor één Sovereign.

Verbod van in- en uitvoer van zilver voor particuliere rekening en bemoeilijking van de inwisseling van biljetten tegen specie voorkwamen misbruik met den zilvervoorraad. Loslaten van den ropijenkoers

van 1 sh. 4 d. en de uit- en invoerverboden van goud en zilver, hebben den band van het Britsch-Indische geldwezen met dat van het moederland praktisch geheel verbroken.

Vanuit den hiervoren geschetsten ontwikkelingsgang moeten we de aanstaande hervorming van het geldwezen in Indië bezien.

De strekking van de voorgestelde hervorming is in het kort de volgende:

a. De commissie gaf er de voorkeur aan de waarde van de ropij op goud te baseeren en niet op de pond sterling.

b. De tegenwoordige ropij, blijft onveranderd in gewicht en fijngehalte. Zij is onbeperkt wettig betaalmiddel.

c. De ropij moet een vaste goudwaarde hebben en wel wordt voorgesteld, dat tien ropijen de waarde van een Sovereign zullen hebben. Ook de Sovereign wordt wettig betaalmiddel.

d. Zoodra de koers stabiel geworden is, worden goud in- en uitvoer weer vrij van regeeringscontrole en de munt in Bombay zal voor het publiek open zijn om Sovereigns aan te munten.

e. De bepaling, dat het Gouvernement ropijen voor Sovereigns geeft, moet vervallen.

f. Zoodra de verhoudingen stabiel geworden zijn, moet de in- en uitvoer van zilver vrij worden.

g. Voorloopig zal doorgestaan worden met een beperkte afgifte van Council Bills en zolang de sterling niet op goudwaarde staat, kan geen vaste koers bepaald worden voor deze wissels. De Council Bills worden niet in de eerste plaats ten gerieve van den handel verkocht, doch ter voorziening in de financiële behoefte van de Indische Regeering. Er is geen verplichting zooveel van deze wissels te verkoopen als noodig is om in alle behoeften van den handel te voorzien, doch bestaat er geen bezwaar, dat er tijdelijk meer afgegeven worden dan met de onmiddellijke behoefte van den Staat overeenkomt.

h. Het is wenschelijk de inwisselbaarheid der biljetten te herstellen en de uitgave van papiergeld tegen securities in de paper currency reserve niet uit te breiden. De Regeering moet aan het publiek zooveel mogelijk die betalingsmiddelen afgeven, die het wenscht, doch het beste is de uitbreiding der goudcirculatie niet aan te wakkeren, zoodat dit in reserve gehouden kan worden, waardoor de Regeering in de gelegenheid is, remise naar het buitenland af te geven.

Uit het rapport blijkt, dat de commissie deze hoogere waardebepaling van de ropij het meest juist acht. Deze toestand is voordeelig voor de voldoening der verplichtingen aan het moederland en handel en industrie hebben er geen nadeel van. Men trachtte min of meer een juiste aanpassing van het Indische prijsniveau bij dat van het buitenland te vinden. Bij deze geldhervorming blijkt dus de bedoeling voor te zitten de historische gevormde en op de prijzen gebaseerde waardevoorstelling van de ropij een vaste basis te geven.

Hiertegenover staat de meening van Mr. D. M. Dalal, het eenige commissielid, dat niet medeging met bovengeschetste hervormingsplannen. Hij stelde een speciaal rapport op, waarvan de hoofdstrekking is, dat hij de waardeverhouding op 15 ropijen voor 1 Sovereign wil houden. Vrije invoer van goud, de afgifte van ropijen hiertegen en het recht om ropijen te smelten en het zilver uit te voeren, schijnt voor hem de oplossing te zijn. De „Secretary of State in Council” kon deze oplossing niet aanvaarden. Na al het voorgaande is critiek hierop overbodig.

In verband met de voorgestelde hervorming, maakte het „India office” op 2 Februari 1920 bekend, dat voor door particulieren in Indië ingevoerd goud een vaste prijs van 10 ropijen voor een Sovereign vastgesteld werd (1 R. voor 11.300,16 grains fijn goud). Bij de Bank of England zullen Council drafts wekelijks verkocht worden en de Indische Regeering zal, wan-

neer het noodig is, in Indië „reverse drafts” op Londen in sterlingwaarde afgeven. De koers zal gebaseerd worden op den goudprijs, zooals die tot uitdrukking komt in den wisselkoers tusschen Engeland en de Vereenigde Staten. In de Vereenigde Staten bestaat op 't oogenblik nog de gouden standaard en door den ropijenkoers in samenhang met den Engelsch-Amerikaanschen wisselkoers te brengen, kan men zeggen, dat de ropij op zijn nieuwe goudwaarde gebracht is.

In haar rapport had de commissie er echter reeds op gewezen, dat voor het geval de nieuwe waardevaststelling van de ropij niet juist zou blijken te zijn, men tot een andere moest overgaan. Reeds kort na Februari begon de ropijenkoers te dalen, terwijl er ook een sterke daling in den zilverprijs intrad. Bij de tegenwoordige geldregeling kan de koersdaling van de ropij niet zonder meer aan de daling in den zilverprijs toegeschreven worden. Wel van invloed zal zijn de daling in den Indischen export, waardoor tevens de vraag naar zilver voor betalingsdoeleinden vermindert kan zijn (welken invloed China op den zilverprijs heeft, kan hier buiten beschouwing blijven). De handelspositie van Br.-Indië is in korten tijd zeer achteruitgegaan. De mogelijkheid bestaat dus, dat dit slechts van tijdelijken aard is. De nieuwe waardefixatie van de ropij wordt er echter door uitgesteld. Houdt men echter in het oog, dat voor de waardebepaling van de ropij op 1 s. 4 d. indertijd ongeveer 5 jaren noodig waren, dan behoeft de tegenwoordige toestand geen aanleiding te zijn voor pessimisme inzake de nieuwe hervorming. De ropijenkoers is langzamerhand op 1/11% Sterling gedaald, terwijl de Regeering in Indië werkelijk nog steeds een bedrag van £ 1.000.000 „reverse drafts” verkocht tegen den koers van 2 s. 4¹/₂ d. De ontwikkeling van den koers op de open markt maakte dus een winst van 33 pCt. mogelijk door de van het gouvernement gekochte wissels daar te verkoopen. Aangezien men dezen toestand niet handhaven wilde, heeft de Indische Regeering niet lang gearzeld en heeft zij op 21 Juni de sinds 2 Februari van kracht zijnde bepalingen opgeheven. De Indische Regeering zal nu Sterlingwissels tegen den koers van 1 s. 11²⁹/₃₂ verkoopen en wel vanaf 24 Juni £ 1.000.000 wekelijks. Tot nader bericht zullen de Sovereigns en half-Sovereigns ophouden wettig betaalmiddel te zijn, terwijl zij gedurende drie weken, tot 12 Juli tegen 15 ropijen per pound kunnen ingewisseld worden. Na 12 Juli zullen de restricties op den invoer van Engelsche gouden munt vervallen. De import van „bullion” en vreemd goud is reeds dadelijk vrij. De waardeverhouding tusschen Sovereign en ropij op 1 : 10 zal spoedig bij de wet geregeld worden, zoodat de Sovereign weer „legal tender” wordt.

Er is echter nog een ander punt in de Indische geldhervorming waarop we onze aandacht moeten vestigen. Wanneer de hervorming tot stand gekomen is, zal de handhaving van de goudwaarde van de ropij weer afhangen van de wisselpolitiek der Indische Regeering. Het is echter juist onder de nieuwe economische toestanden in Br.-Indië de vraag of voor die wisselpolitiek van de Regeering een deugdelijke grondslag blijft bestaan. Zal de afgifte van Council drafts in Londen nog wel in den ouden omvang gehandhaafd kunnen blijven? De gunstige wending in de Indische staatsfinanciën maakt dit twijfelachtig. We kunnen hier herhalen wat Mr. Vissering op blz. 142 van deel I van zijn „On Chinese Currency” schreef, nl. vergelijken we den geldtoestand van Br.-Indië en Ned.-Indië, dan zien we, dat „Netherlands India already passed the stage in which the government acts as a guarantor of the currency by way of governments remittances.” In Ned.-Indië heeft de centrale bank in deze de leiding op zich genomen.

Is in dit verband de aanhangige fusie tusschen de drie „Presidency Banks” in Br.-Indië niet van betekenis? Alhoewel er geen enkele uittaling in deze

richting gedaan werd, moeten we dit verband toch in het oog houden.

Ten slotte dient nog één kwestie gememoreerd te worden. Dit is de geldhervorming in Britsch-Oost-Afrika. In 1905 was de Indische ropij hier onbepert wettig betaalmiddel geworden en werd de waardeverhouding tot den Sovereign ook op 15 : 1 gebracht. Uit Oost-Afrika hoorde men vooral in Februari hevige protesten tegen den hoogen ropijenkoers. De loop van de economische ontwikkeling gedurende den oorlog is hier een andere geweest dan in Br.-Indië en het is dus begrijpelijk, dat men daar niet mede wil gaan met de Br.-Indische geldhervorming. Daar men naar een lageren stand van den ropijenkoers terug wil, vele planters zelfs op 1 sh. 4 d. per ropij, kan de oude zilveren ropij, door hoogen zilverprijs bedreigd, niet in circulatie blijven. Na een overgangperiode wil men tot de volgende hervorming overgaan. De ropij wordt voor Br.-Oost-Afrika afgeschaft. In haar plaats komt de Florin, welke aan 2 shilling gelijk gesteld wordt. De bestaande geldelijke overeenkomsten worden in de verhouding 1 R. = 1 Florin afgewikkeld. De Florin wordt een munt met een fijngehalte van 500.

De in Londen te vestigen „East African Currency Board” zal de waarde van den Florin op 2 sh. handhaven. In verband met de schaarschte aan volledige mededeelingen op dit gebied is het van hieruit moeilijk te beoordeelen in hoeverre deze hervorming voor Br.-Oost-Afrika de beste is. De strijd welke in het Lagerhuis hierover gevoerd werd is te zeer een belangstrijd van bepaalde groepen, zoodat er moeilijk iets positiefs uit te concluderen valt.

H. M. H.

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

De strijd over de oorlogswinstbelasting; de rijksmiddelen; het wetsontwerp op de spoorwegen.

Onze Londensche correspondent schrijft ons d.d. 3 Juli 1920:

It is to be hoped that the spirit of the age is not accurately reflected by the Press of the country. At the moment a study of the papers is a depressing occupation: there is revealed a great capacity for violent criticism and what in soldier language would be called „grousing”: but nowhere does one find a serious attempt to turn the criticism to productive purposes. Everywhere there is dissatisfaction, but it is difficult to find any constructive thinking. It almost looks as if the reaction from the War has left us nothing but jangled nerves and bankrupt minds, devoid at once of hope of energy except for violence of language.

The Excess Profits Duty still holds the field as the main instrument of attack on the Government. This week the Press has contained full page advertisements against the tax and Mr. Chamberlain as well. The Chancellor is however sticking to his guns manfully. Last night he received a deputation of the Federation of British Industries, now the largest and the most powerful of the Associations representing organised capital.

It seems that the deputation obtained very little satisfaction: the Government intends to retain the tax, and to raise it, as proposed, to 60%. Nor would the proposal that Excess Profits Tax be paid in War Loan be acceptable: so long as the immediately maturing liabilities were as large as they were, the Government required ready money. It appears that Mr. Rylands, who introduced the deputation, was unwise enough, at a subsequent meeting at the House of Commons, to admit that „the Federation had not seriously considered the question of alternatives to excess profits duty.” But this is the real point; until the business community finds alternative sources of supply, nothing very much can be done. The

war-wealth levy, and the capital levy are both anathema: there remains only economy — and it is doubtful whether much can be done here so long as the general policy of the country remains what it is. It is not proven that the critics of expenditure are really willing to adopt the steps that seem inevitable if policy is to be amended. The advocates of „Peace, Retrenchment and Reform” are at present very much in a minority in the House of Commons and the general loss of confidence which the Liberals are victims of at the moment make it doubtful whether, even if they were more numerous than they are, their arguments would have much effect.

The most probable result of all this complaining is that various „social reform” institutions are to have a bad time. At the moment it is the „Labour exchanges” that are being attacked. They are popular neither with the employer nor with the trade-unions: the latter desire to monopolise the finding of new positions to their own organisations with the desire, no doubt, of making the position of „non-unionists” impossible as a secondary consideration. The employers criticise the cost and the formalism of the present system. A commission is at present sitting on the working of the scheme, and much unfavourable evidence has been presented. It is too early to say that the exchanges are in serious danger, but they will have to fight hard for the right to survive. I have discussed the matter with a prominent authority on unemployment, who thinks the exchanges will only show their usefulness at the crisis, if and when it comes.

There is a general inclination to regard the industrial position as definitely moving towards a depressed condition. The opponents of the chancellor are not slow to use this as a further argument against him: the cancellation of orders is attributed to this tax. There is no doubt that as the pace of industry declines, those firms that are in arrears with their tax, will face a very unpleasant situation. But the tax can hardly seriously be called responsible for the manifold evils that are hampering trade to day: exchanges, fall in silver, Japanese over-trading and so on.

Meanwhile, the Krassin Mission is in a state of suspended animation, with the departure of M. Krassin to Moscow. The „Times” announces that the mission has failed; other information is less pessimistic. If the mission has failed, the position of the Premier will certainly weaken; more important than this, one of the worst impediments to the reorganisation of European economic life will remain to be dealt with.

The revenue returns for the first quarter of the year are now to hand and show little apparent cause for pessimism. As compared with the first quarter of 1919-1920, the net increase is £ 129,190,690; the totals being £ 314,986,452 as compared with £ 185,796,762 a year ago. Satisfaction is however likely to diminish when these huge figures are analysed. Of the total increase, a very considerable part is due to Miscellaneous — £ 98,458,409; other increases are; —

Excise Duties	£ 17,762,000
Stamps	£ 2,017,000
Income Tax	£ 14,604,000
Postal Service	£ 1,750,000
Loan Receipts	£ 3,806,000

On the other hand, Customs receipts are down by 2 millions, Excess Profits by £ 14,604,000. Thus the greater part of the increased revenue has been obtained by the sale of surplus war-stock, a form of income which cannot continue indefinitely.

This week also the Chancellor has produced a revised version of the income and expenditure in a „normal” year. Last November the Government estimated that the income and expenditure of a normal year would balance at about £ 810 millions: now the

figures have risen to £ 1030 millions. This enormous sum includes increased provision for debt redemption, to the amount of £ 148 millions, and assumes a military expenditure of £ 135 millions, this years estimate for the same purpose being £ 230 millions, a sum which is quite likely to be exceeded if the Near Eastern position goes any worse. War pensions alone absorb £ 120 millions, nearly twice as much as the Educational Service, the cost of which has risen by £ 24 millions on the revised basis. The revenue is exclusive of Excess Profits Duty, but includes the new Corporation Tax. But these figures themselves assume: —

(1) The cessation of all war services, and the winding up of all the Trading Departments.

(2) That all subsidies and unemployment donation will have stopped.

(3) That no further loans will be made to Allies and Dominions.

(4) That the expenditure on training for ex-soldiers, etc., will have been completed, and that no new expenditure on these lines will have been incurred.

(5) That the cost of labour and materials will be much the same as they now are.

It will be noted that reparation and indemnity payments are not included: but even if these were much more certain than they actually are, it is doubtful whether they would do more than cover the inevitable increases on this estimate. It is true that we seem to have reached the peak of the curve so far as prices are concerned (though there will be readjustments, as the subsidies fall the price of some things will certainly rise e.g. railway rates and possibly wages), but the main point is that the estimate makes no allowance for possible depression in industry. The government cannot afford to allow unrest to increase, and if there is a sharp fall in employment, there will at once be a fall in revenue and an increase in the cost of relief.

An account of the National Debt as on March 31, 1920 has also been published as a White Paper this week. The main figures are as follows:

A. Liabilities.

Dead-Weight Debt

(a) Internal	£ 6,556,316,000
(b) External (at par)	£ 1,278,714,000
Total Dead-Weight Debt	£ 7,835,030,000
Other capital Liabilities	£ 46,863,000
Total Debt	£ 7,881,893,000

Against this, there are the following assets:

Obligations of the Allies as on 31 March, 1920	£ 1,731,100,000
Obligations of the Dominions and India	£ 140,500,000
Total	£ 1,871,600,000
Other War Assets (mainly War stores and balances of all Kinds) ..	£ 700,000,000
Arrears of Excess Profits Duty on the said date	£ 310,000,000
Total War Assets	£ 2,881,600,000

Of the sum of £ 700 millions, it is estimated that £ 300 will come in as revenue in the current financial year: of the balance it is estimated that £ 300 millions will ultimately be received. The enemy owes £ 47 millions on account of the Armies of Occupation. If anything like the Boulogne percentage is to be got, on the further assumption that Germany is going to pay £ 150 millions, this sum is hardly going to be covered, for the British share is generally put down as 25 % of the whole. As a matter of fact, very few people seem to have discovered that if the percentages which are to go to the various claimants as reported from Boulogne are added together, they amount to 110 pCt.!

The official scheme for dealing with the railways of the country is now published. Avoiding nationalisation, the Government proposes

to „group” the existing railway companies into six English groups: the Scottish lines are to form a seventh, whilst the Irish lines are presumably left to be dealt with „under the new legislation in regard to Ireland”. The new groups are to represent „mergers” of the existing companies, and special powers are to be obtained from Parliament to compel amalgamation if the companies show disinclination to act harmoniously in this matter. As your readers are probably aware, the railways have been running at a loss in recent years; the rates are to be revised so as to „secure financial equilibrium to the railways of Great Britain as a whole, and it is anticipated that, having regard to the size and diversity of traffic conditions in each group, the revision in aiming at this result will also secure an approximate equilibrium within each of the proposed groups”. The report is even contemplating that the Companies will be better off than they were before the war, and if they show a surplus over their pre-war return, they will share their prosperity with the Government, which will devote the proceeds „to assist backward districts, to develop light railways, and for other appropriate purposes in connection with transportation, as may be approved by Parliament”.

The new railway systems are to be managed by Boards, of not more than 21 members; the shareholders are no longer to be the sole appointees, since both the administrative and the manual workers are to be represented; the administrative members might be the „leading administrative officials of the group, to be co-opted by the rest of the Board”; the workers' representatives are naturally to be selected from and by the workers themselves. The users of the railways are not to be represented directly at all; though there is a shadowy recognition of the importance of such representation in the requirement that a proportion of the share-holders should be persons holding „large trading interests”.

The state is to acquire large powers of interference for the protection of the public, for the economical working of the systems, and for the protection of national interests.

The reception of the scheme has somewhat suffered by the unpopularity which Sir Eric Geddes has brought upon himself, owing to the suspicion that his department, the Ministry of Transport, is extravagant and bureaucratic in spirit. The experts foretell considerable difficulty in the working out of the schemes; since the terms upon which the large lines will offer to take over the smaller lines will probably not be acceptable to the latter, and hence the new Arbitration Tribunal is not likely to suffer from lack of work. Sentimental motives will also play a part: and the idea that there will be any surplus to distribute is rather scoffed at. Viewed impartially, it is difficult to see what else the Government could have proposed, the principle of nationalisation being so unpopular, and the return to complete pre-war conditions being clearly productive of much wastage. The shareholders have a case for complaint, if they are to be restricted to pre-war profits, since the rate of earnings on new capital is so much higher that they are entitled to argue that their standard of earnings should rise too.

The strike of bank employes of which I spoke last week has been averted by a clever division of the forces; it appears that one of the banks concerned gave a cash bonus to their staff, which withdrew them from the threatened conflict.

The Bank Return this week is a highly interesting document: since it refers to the 30 June, the last day of the quarter, and therefore accurately reflects the pressure that always comes with the withdrawal of funds from the market by the jointstock banks, who desire to make a good showing, and who therefore force the market on to the bank. A leading

financial journalist to-day says that this week's return „must have required some courage to produce”. The changes from last week are as follows:

Public deposits	£ 2,120,877	Down
Other deposits	„ 57,492,876	Up
Government Securities ..	„ 37,075,000	Up
Other securities	„ 23,048,874	Up
Reserve	„ 4,751,104	Down
Note Circulation	„ 4,817,730	Up
Reserve Ratio	6½ pCt.	Down

The net amount borrowed is thus some £ 55 millions, the total securities minus the decline in the reserve coming to this sum. The cash withdrawn was not taken mainly in the shape of Bank-notes, however, for the greater part of the withdrawals went to the currency-notes account. This Return shows a net increase in the circulation of £ 3,343,394, the greater part of which is covered by an increase of £ 3,000,000 in the holding of Bank of England notes, the net increase in the public holding of the latter being thus £ 1,800,000.

The fiduciary issue of Currency notes now amounts to £ 314,455,794 against a legal maximum of £ 320,600,000. Messrs. Buckmaster and Moore, in their circular, draw attention to the narrow margin now remaining, and suggest that the main reason for the continued increase in the currency note circulation has nothing to do with inflation as it usually understood. They argue that the inflation of credit has been stopped by the higher bank rate and the rationing of credit by the banks: the increase of notes cannot therefore be regarded as a consequence of credit-giving. The explanation must therefore be sought in other directions: they find it in the redistribution of wealth, apart from possible influences like hoarding „Money is being transferred from those who use the credit machine to those who make use of currency notes instead”.

The new „Times” index-number shows the following changes:

	31/12/13	31/12/19	30/6/20
Index-number: Food	100	286,1	324,9
Index-number: Materials ..	100	307,8	290,5
Total Index-number	100	296,9	307,4

AANTEKENINGEN.

Verkorting van arbeidsduur en economische broodproductie. — Welke gevolgen in een groot gemengd bakkersbedrijf verkorting van arbeidsduur kan hebben, blijkt duidelijk uit hetgeen hieronder volgt over een besluit, dat de Directie van Verkade's Fabrieken dezer dagen heeft moeten nemen.

In 1910 is door genoemde fabrieken, als een van de voornaamste broodbakkerijen van Noord-Holland ernstig geopponeerd tegen de aanneming van het toen aanhangige wetsontwerp tot afschaffing van nacht-arbeid in het bakkersbedrijf, omdat de firma met vele andere van meening was, dat de economische broodproductie bij aanneming van die wet in sterke mate zou worden geschaad door de verplaatsing van de productie van de groote, met twee of drie ploegen werkende inrichtingen naar de kleine en lilliput-bedrijven.

Thans heeft de genoemde firma zich echter toch verplicht gezien om haar afdeling broodbakkerij te sluiten, omdat zij na de invoering van de 45-urige arbeidsweek in haar fabrieken geen kans meer ziet om het bakken van brood met andere onderdeelen van haar bedrijf te combineeren, in verband ook met den veel korteren tijd, waarop dan de ovens beschikbaar zijn.

Het gevolg van deze sluiting is thans, dat het tot dusver in een groote inrichting gebakken brood zal worden geleverd hetzij door bestaande kleine bakkerijen, hetzij door deponhouders, die voor zich zelf zul-

len gaan bakken en het aantal kleine bedrijven dus gaan vergrooten.

Levering uit Duitschland aan de V. S. van N.-Amerika. — Blijkens een eigen bericht in een recent nummer van „Weltwirtschaftliche Nachrichten” worden klachten, in den geest als hier te lande verluiden over onbehoorlijke gedragingen door Deutsche leveranciers bij de nakoming van contracten, ook in Amerika vernomen. De Amerikaansche markt — zoo bericht de brieveschrijver — gedraagt zich in den laatsten tijd ten opzichte van invoer van Deutsche waren volstrekt afwijzend. Door de voortdurende prijsopslagen bewegen de Deutsche noteeringen zich niettegenstaande de depreciatie van de markten op een zoodanig niveau, dat de Vereenigde Staten er niet op importeerden kunnen. In Amerika beklagt men er zich ernstig over, dat de verscheidenheid van voorbehoudclausules, opdrachten in Duitschland geplaatst vrijwel tot eenzijdige verbintenissen maakt. Amerikaansche koopers denken er niet over met clausules genoeg te nemen als: „Kredit zu eröffnen zur Zeit der Bestellung”; „Preise nach Massgabe der zur Zeit der Ablieferung geltenden Marktpreise”; „Zahlung gegen Bahnfrachtbrief am Ort der Fabrik in Deutschland”. De kooplust zou misschien geprikkeld worden indien tegenover de hooge prijzen een zich van binnenlandsch fabrikaat onderscheidende goede kwaliteit te constateeren viel. Wat echter de bewerkingskwaliteiten betreft, kunnen de meeste producten — zelfs zulke waarvoor Duitschland specialiteit is — de vergelijking met overeenkomstige artikelen uit den tijd van voor den oorlog niet doorstaan. Gedeeltelijk is zulks terug te voeren op gebrek aan de gewenschte grondstoffen, bijv. bij de speelgoederenindustrie, maar meestal blijkt de oorzaak in onvoldoende afwerking te zijn gelegen. De schrijver ziet, indien de aangestipte omstandigheden zich niet aanmerkelijk wijzigen, de kansen voor plaatsing van Deutsche goederen in de V. S. dan ook niet rooskleurig in, temeer daar de ingetreden stijging in den markenkoers de importmogelijkheid voor Duitschland niet ten goede komt. Terwijl, zegt de schrijver, tot voor kort een sterke neiging bestond de oorlogstemming op den achtergrond te dringen en weder animo ontstond Duitsch fabrikaat in gebruik te nemen, doen de praktijken der Deutsche exporteurs of fabrikanten een scherpe tegenkanting tegen den invoer van Deutsche goederen ontstaan, die dreigt niet zonder nadeelig gevolg te zullen blijven.

Deelneming van buitenlandsche banken in het kapitaal van Oostenrijksche geldinstituten. — Het is van algemeene bekendheid, dat buitenlandsch kapitaal zich in grooten omvang in ondernemingen, gevestigd in de landen met gedeprimeerde valuta, heeft geïnteresseerd. Over het boven aangekondigde onderdeel van dit verschijnsel volgen hieronder eenige mededeelingen.

De Depositen-Bank was de eerste, die zich met een buitenlandsche bank lieerde en wel dank zij de Italiaansche afkomst van haar president Castiglioni, met de groep van de Banca Commerciale in Milaan, hetgeen een kapitaalsuitbreiding van 80 op 300 millioen Kronen tengevolge had.

Hierop volgde de Landesbank, die met medewerking van de Banque de Paris et des Pays Bas op weg is een geheel Fransch instituut met filialen in Oostenrijk te worden. Ook bij de Wiener Commercial-Bank werd Fransch kapitaal geïnteresseerd en de Verkeersbank begon onderhandelingen met een Engelsch Consortium, die evenwel nog niet tot een resultaat geleid hebben.

De Oosterrijksche Creditanstalt is de eerste instelling, die zich met Amerikaansche banken heeft verbonden. Zij brengt thans haar kapitaal van 200 op 320 millioen Kr., waarvan 40 mill. wordt genomen door een Amerikaansche groep onder leiding van

Kuhn Loeb & Co. en de Guaranty Trust Co., tegen een koers, aanzienlijk boven die, waarvoor de overige 80 millioen aan Aandeelhouders wordt aangeboden. Het provenu der emissie bedraagt zoodoende meer dan 300 mill. Kr., waardoor de eigen middelen tot 660 mill. Kr. stijgen. Men acht deze Amerikaansche deelneming, die door bemiddeling van Warburg & Co. uit Hamburg tot stand kwam, van veel beteekenis voor de ontwikkeling niet alleen voor de Creditanstalt, maar van de Oostenrijksche industrie en handel, daar Kuhn Loeb & Co. en de Guaranty Trust zich steeds gekenmerkt hebben door bijzondere belangstelling voor de Europeesche Markt. Als een symptoom hiervan kan men de voorbereidselen tot de oprichting van een Treuhand-Gesellschaft beschouwen, welke naar het voorbeeld en in samenwerking met de tot Warburg & Co. in nauwe relatie staande Deutsche Treuhand-Ges. wordt opgericht.

Het dreigende petroleum-tekort. — In het No. van 12 Mei van dit weekblad wees onze medewerker er in zijn „Overzicht der Petroleum-industrie in 1919” reeds op, hoe de geleidelijke vermindering van de stocks doet zien, dat de productie de snel toenemende consumptie niet geheel kan bijhouden. In verband hiermede was zijn hoop gevestigd op de ontwikkeling van nieuwe velden, in het bijzonder Perzië en Mesopotamië. De Vereenigde Staten toch, die op eigen grondgebied thans bijna 70 pCt. van de wereldproductie produceeren (met de door hen in Mexico gecontroleerde ondernemingen minstens 80 pCt.), consumeeren een steeds grooter deel dezer productie. Geen wonder, dat men zich in Europa bedreigd voelt en tracht, de controle over nieuwe bronnen te krijgen.

Over de petroleumbronnen van het Britsche Rijk sprak Prof. Cadman, het hoofd van het petroleum-bureau der Britsche regeering, dezer dagen voor de „Indian and Colonial Sections of the Royal Society of Arts”.

Hoewel hij van opinie bleek te zijn, dat het moeilijk is, de pessimistische rapporten omtrent den petroleumvoorraad der Unie te aanvaarden, daar schatting der voorraden zoo uiterst bezwaarlijk is, betoogde hij op grond der hierboven vermelde feiten toch, dat het noodig was, om te zien naar andere productiegebieden, nu het voor de V. S. hoe langer hoe moeilijker werd, in de behoeften van het Vereenigd Koninkrijk te voorzien.

Ten aanzien van de ontginning der petroleumvelden in het Britsche rijk, die, Perzië inbegrepen, 4½ pCt. van de wereldproductie leveren, sprak hij de in Engeland en de V. St. loopende geruchten tegen, dat het Britsche gouvernement een oliepolitiek zou voeren, waardoor vreemdelingen hiervan uitgesloten zouden zijn. De beperkende maatregelen, in de laatste jaren met betrekking tot de ontginning door buitenlanders getroffen, zoo betoogde hij, vonden hun oorsprong in de oorlogsomstandigheden.

Wat betreft de consumptie en de voorziening van Engeland gaf hij de volgende cijfers:

Import van alle Petroleum-producten.	
Land van oorsprong:	Hoeveelheid (Tons).
Vereenigde Staten	1.800.000
Mexico	500.000
Nederl. O.-Indië	120.000
Britsch-Indië	60.000
Britsch West-Indië	130.000
Perzië	90.000
Totaal	2.700.000
Consumptie van:	
„Crude”	30.000
Kerosine	620.000
Motor Spirit	650.000
Smeerolie	260.000
Gasoline	120.000
Stookolie	1.020.000
Totaal	2.700.000

Productie en Consumptie van het Britsche Rijk
(bij benadering).

	Consumptie. (Tons).	Productie. (Tons).
1912	4.212.000	1.421.000
1913	4.713.000	1.519.000
1914	5.467.000	1.563.000
1915	5.184.000	1.629.000
1916	6.128.000	1.655.000
1917	7.485.000	1.774.000
1918	9.038.000	2.078.000
1918.		
Groot-Brittannië	242.500	5.395.000
Indië	1.146.000	1.292.000
Canada	43.500	1.717.000
Australië	10.300	110.000
Nieuw-Zeeland	600	67.000
Zuid-Afrika	—	54.000
Egypte	263.000	424.000
Trinidad	291.000	112.000

Ten einde geen mogelijkheid voorbij te laten gaan, om in het dreigende tekort te voorzien, werden reeds gedurende den oorlog stappen gedaan, om te komen tot het bepalen van de olievoorraden in Engeland. Boringen werden verricht in Derbyshire, Staffordshire en in het Schotsche Midlothian-district. Tot dusverre is van de elf boringen het resultaat, dat nog slechts één bron produceert, nl. die te Hardstoft. In Mei 1919 was daar op 3077 voet olie aangetroffen en sindsdien wordt er één ton per dag geproduceerd. Door omstandigheden, omtrent welke aard spr. ons in het onzekere laat, heeft van de overige tien boringen nog slechts één het stadium bereikt, waarbij spoedig eenig resultaat verwacht mag worden. Toch verklaarde spr. het resultaat voldoende, om te concluderen, dat er weinig reden was er aan te twifelen, dat olie in ontginbare hoeveelheden in den bodem van het Vereenigd Koninkrijk schuilt, doch dat er jaren zullen noodig zijn, om deze tot volledige exploitatie te brengen.

INGEZONDEN STUKKEN.

STOOKOLIE VOOR STATIONNAIR BEDRIJF.

In het artikel van uwen medewerker aangaande „De petroleum-industrie in 1919” in de „Economisch-Statistische Berichten” van 12 Mei vind ik op blz. 411 de volgende mededeeling:

„Geconstateerd kan hierbij nog worden, dat de stookolieprijs zich, niettegenstaande de grootere technische aantrekkelijkheid van liqued fuel, zeker niet boven dien van de steenkool verheft.”

Hierbij wordt niet tot uitdrukking gebracht, of bedoeld is de prijs van de stookolie vrij in het ketelhuis t.o. van kolen onder dezelfde omstandigheden, of wel de prijs op de vindplaatsen. Het eerste is m.i. alleen van belang voor den verbruiker.

Hoe dit gesteld is met de stookolieprijzen in Nederland is uitvoerig en op grond van degelijke stookproeven aangetoond door de Vereeniging van Gebruikers van Stoomketels en Krachtwerktuigen in hare circulaire van September 1919. Het onderzoek voerde, uitgaande van een stookolieprijs van f 80,60 per 1000 K.G. vrij ketelhuis en een steenkolenprijs van f 51,35 per 1000 K.G. eveneens vrij ketelhuis, tot de volgende conclusie:

„Het stoken van olie met de thans geldende brandstofprijzen is slechts in de daarvoor meest gunstige gevallen uit economisch oogpunt aan te bevelen.”

Dat was in September 1919. Sedert zijn echter de prijzen van de stookolie met ca. 100 pCt. verhoogd en de kolenprijzen lang niet in die mate, zoodat dus de stookolieprijs voor den Nederlandschen verbruiker aanmerkelijk hooger is dan die van steenkool.

In het Westen van de Vereenigde Staten, waar de vrachtprijzen toch niet van zoo'n overwegenden invloed zijn op den prijs van de stookolie, blijken de prijsverhoudingen uit een artikel in „Power” van

20 April l.l. aangaande „Relative Value of Coal and Oil Fuel”.

De schrijver, aanvankelijk zeer begrijpelijk bijzonder ingenomen met deze vloeibare brandstof door hetgeen hij van het gebruik gezien had in Californië, deelt het volgende mede:

„An investigation was made to determine and make recommendations as to the advisability of converting a certain plant from coal to oil fuel, and when all the facts of the case were carefully weighed, it was found that from an economical point of view oil could not be considered. This plant was equipped with six hand-fired boilers, having a total boiler capacity of 2.250 rated boiler-horsepower, with a maximum station capacity of 4.200 kw. and the average output per month amounted to about one million kilowatt-hours.”

Het komt mij daarom voor, dat in tegenstelling met de bovenaangehaalde mededeeling van uwen medewerker de prijzen van de stookolie de vergelijking met die van de steenkool, althans voor het stationnair bedrijf, in het geheel niet kunnen doorstaan. Dit is trouwens terdege reeds ondervonden door die Nederlandsche verbruikers, welke de tegenwoordige stookolieprijzen moeten betalen.

Het is echter niet alleen de prijs, welke de stookolie als brandstof voor onze industrie over het algemeen uitschakelt, doch ook, en dit gaat gewoonlijk daarmede samen, de onzekerheid van verkrijgbaarheid. De beide groote stookolieleveranciers, de Standard Oil en de Koninklijke Shell, kunnen elders hun olie grif kwijt tegen zeer hooge prijzen en nadat de Bataafsche Petroleum Mij. in ons land uitgebreide reclame heeft gemaakt voor het gebruik van deze op zich zelf werkelijk ideale brandstof en vele industrieelen zich daardoor hebben laten verleiden, zich de belangrijke kosten van een ombouw van hun stookinrichtingen te getroosten, moeten de fabrieken, die geen contract voor langen duur hebben, het thans zonder olie stellen en zich weer ten koste van bedrijfsstoring en financiële offers, voor steenkoolstoken inrichten.

De buitensporige prijzen van de stookolie, welke ook in Engeland en Frankrijk door hun afhankelijkheid van de beide trusten moeten worden betaald, hebben de regeeringen van deze landen er toe gebracht, te trachten petroleumvelden elders in bezit te krijgen, teneinde al is het dan ook niet over alle benodigde olie, dan toch over een deel daarvan ter prijsregeling te kunnen beschikken. Ook de Vereenigde Staten zijn op jacht naar petroleumvelden.

Onder deze omstandigheden is het wel verwonderlijk, dat onze regeering blijkbaar niet gebruik maakt van het feit, dat in onze Oost petroleumvelden worden aangetroffen, waarvoor nog geen concessie is verleend. De veronderstelling ligt toch voor de hand, dat de Staat der Nederlanden beslag legt op de daar aanwezige olievoorraad, ten behoeve van de brandstofvoorziening in Nederland. Immers nog in geen dertig jaar zal Nederland in het gunstigste geval zich zelf wat brandstoffen betreft, kunnen bedienen.

Meer nog dan Engeland of Frankrijk, die nog naar petroleumvelden zoeken, zitten wij met het brandstofvraagstuk in de knel. Wij hebben echter petroleumvelden in ons Oost-Indië, en zelfs nog gereserveerde. Wanneer de olie der Indische velden te licht is voor stookolie, dan vormt zij toch in ieder geval een waardevol ruilobject, om de geschikte zwaardere olie te verkrijgen. Het in exploitatie brengen der petroleumvelden is spoediger geschied dan die van kolenmijnen, zoodat Nederland met behulp der Indische petroleum veel sneller onafhankelijk zou zijn.

Groningen.

I. A. H. W. HELLEMANS.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik. — Tübingen, April 1920.

Prof. A. Weber, Prinzipielles zur Kultursociologie;

Prof. H. Kelsen, Vom Wesen und Wert der Demokratie; Prof. L. Mises, Die Wirtschaftsrechnung im sozialistischen Gemeinwesen; Prof. R. Michels, Dogmengeschichtliche Beiträge zur Verelendungstheorie; Dr. H. Moeller, Zur Frage der „Objektivität“ des wirtschaftlichen Prinzips; Dr. H. Hirschstein, Der englische Währungsbericht.

Zeitschrift für Sozialwissenschaft.
— Leipzig, 18 Mei 1920.

L. Pohle, Geldentwertung und Valutafrage II (Schluss); J. Frese, Innere Kolonisation und das Reichssiedlungsgesetz vom 11-8-1919 II (Schluss).

MAANDCIJFERS.

PRODUCTIE DER KOLENMIJNEN. *)

(Ontleend aan „Maandschrift Centraal Bureau Statistiek”)

Naam van de Mijn	Maart		April	
	1920	1919	1920	1919
<i>Staatmijnen.</i>				
„Wilhelmina”....	46.749	47.246	43.790	47.742
„Emma”.....	57.290	51.897	57.816	51.070
„Hendrik”.....	30.897	23.336	28.442	20.542
Totaal....	134.936	122.479	130.048	119.354
<i>Particul. mijnen.</i>				
Domaniale mijn..	47.921	41.720	43.995	40.483
Mijn Laura en Ver- eeniging.....	43.512	41.234	39.631	39.329
Oranje-Nassau mijnen.....	66.093	63.552	62.715	57.394
Mijn Willem So- phie.....	20.015	14.312	19.045	13.832
Totaal....	177.541	160.818	165.386	151.038
Totaal generaal	312.477	283.297	295.434	270.392

*) In tonnen.

Het „Maandschrift” teekent bij de cijfers aan: zooals uit deze cijfers blijkt, was de productie in April 1920 ruim 25.000 ton grooter dan in de overeenkomstige maand van 1919 en werd in de eerste vier maanden van dit jaar bijna 86.000 ton méér geproduceerd dan in dezelfde periode van 1919.

RIJKSPOSTSPAARBANK.

MEI	1918	1919	1920
Inlagen	f 8.741.093	f 11.943.898	f 10.259.944
Terugbetalingen ..	„ 8.303.377	„ 10.569.721	„ 11.589.977
Tegoed der inleggers op ultimo	„ 223.166.286	„ 253.615.062	„ 264.560.432
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	„ 30.467.650	„ 34.874.900	„ 39.607.550
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uit- gegeven	9.469	12.732	9.603
Aantal geheel af- betaald	7.632	8.807	9.674
Aantal uitstaande op ultimo	1.781.925	1.854.040	1.898.084

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK

	Mei 1920		Mei 1919	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor reke- ninghouders	51.238	f 1.847.383.908	23.652	f 1.161.765.178
waarvan door de H.-bank plaatselijk...	24.846	„ 1.396.308.778	7.104	„ 828.816.771
Ter voldoe- ning van Rijksbelast.	1.359	„ 12.944.799	1.360	„ 12.997.198

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Mei 1919		Mei 1920	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Ontvangen en betaald:				
in contanten.	139218	f 11.181.942	95193	f 11.090.926
door over- schrijving 1).	45422	„ 72.504.566	51574	„ 55.262.976
Particuliere rekeninghoud.	4666 ²⁾	„ 25.184.509	7992 ²⁾	„ 19.559.910
Saldo te goed part. rek. u ^o .	—	„ 3.846.075	—	„ 8.290.237

1) Inclusieve verrekeningen tusschen gemeentendiensten, zijnde pl.m. f 9.100.019,27 in de maand Mei 1920 en pl.m. f 19.204.788,— in de maand Mei 1919. 2) Aantal.

ONTVANGSTEN VAN SPOOR- EN TRAMWEGMAATSCHAPPIJEN FEBRUARI 1920.

(Ontleend aan „de Ingenieur”.)

Namen der Maatschappijen.	Personenvervoer.	Goederenvervoer.	Totale ontvangsten.	
			Februari 1920.	Februari 1919.
Maatsch. tot Expl. van S.S., N. C.-S. en Noord- Brab. Deutsche Spoorwegmaatschappij en Holl. IJzeren Spoorwegmaatschappij	f 5.664.982,—	f 8.007.491,—	f 14.114.016,—	f 9.972.937,— 1)
Tramw.mij. „de Meijerij”	—	—	„ 33.205,84 1/2	„ 31.193,01
Nederlandsche Tramwegmaatschappij	„ 61.055,62	„ 80.497,52	„ 146.005,87	„ 134.242,30 1/2
Westlandsche Stoomtramwegmaatschappij	„ 25.988,06	„ 7.659,12	„ 35.591,42	„ 30.937,15 1/2
Rotterdamsche Electriche Tramweg-mij.....	„ 426.752,39	„ —	„ 426.752,39	„ 290.092,91 1/2
Zuider Stoomtramweg-maatschappij	„ 10.619,37 1/2	„ 6.404,39	„ 17.502,88	„ 16.373,64
Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij lijn Samarang—Vorstenlanden—Willem I..	—	—	„ 460.000,—	„ 435.278,—
Oost-Java Stoomtramwegmaatschappij lijn Modjokerto—Ngoro	—	—	„ 14.700,—	„ 12.000,—
lijn Soerabaja—Krian	—	—	„ 75.500,—	„ 61.800,—
Samarang—Cheribon Stoomtramwegmaatsch... Samar.—Joana Stoomtramwegmaatschappij ..	—	—	„ 323.600,—	„ 238.400,—
Serajoedal Stoomtramwegmaatschappij lijn Maos—Bandjarnegara	—	—	„ 260.500,—	„ 214.500,—
lijn Bandjarnegara—Wonosobo	—	—	„ 52.700,—	„ 73.300,—
Deli-Spoorwegmaatschappij	—	—	„ 10.100,—	„ 8.700,—
Madoera Stoomtramwaatschappij	—	—	„ 587.000,—	„ 449.776,—
Modjokerto Stoomtramwegmaatschappij	„ 13.013,—	„ 10.307,—	„ 95.000,—	„ 78.000,—
			„ 23.320,—	„ 29.478,—

Nagekomen over Januari 1920.

Zuider. Stoomtramweg-maatschappij..... | f 10.993,78 1/2 | f 5.372,92 | f 16.845,82 | f 18.810,68 1/2

De ontvangsten der groote maatschappijen, die in „de Ingenieur” ontbreken, zijn aan het „Maandschrift Centr. Bureau Statistiek” ontleend.
1) Definitieve opgave.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** betekent: Cijfers nog niet ontvangen

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 4 1/2	1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7	19 Mrt. '20
	Bel. Binn. Eff. 4 1/2	1 Juli '15	Bk. v. Noorw. 6-6 1/2	18 Dec. '19
	Vrsch. in R.C. 5 1/2	19 Aug. '14	Zwits. Nat. Bk. 5	21 Aug. '19
Bk. van Engeland	7	16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5 1/2	28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk.	5	23 Dec. '14	Bank v. Spanje 5	12 Nov. '19
Bk. van Frankrijk	6	8 Apr. '20	Bank v. Italië 6	20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk.	5	12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 1/4	4 Juni '20
Nat. Bk. v. Denem.	7	19 Apr. '20	Javasche Bank 3 1/2	1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie				
3 Juli '20	3 1/4 1)	5 1/2	6 1/8	4-5/8	—	8-9 1)
28 J.-3 J. '20	3 1/4-5/8	5 1/4-1/2	6 1/8	4-5/8	—	6-15
21-26 J. '20	3 3/8	4 1/2-5	6 1/2-3/4	4-5/8	—	8-14
14-19 J. '20	3 1/4-5/8	4-1 1/2	6 1/2-3/4	4-5/8	—	6-8
30 J.-5 J. '19	3 3/4-4	3 1/2-4	3 3/8	4-5/8	—	5-8 1/2
1-6 J. '18	2 1/4-3	3-1 1/4	3 1/2	4-5/8	—	4-6
20-24 Juli '14	3 1/2-3/4	2 1/4-3/4	2 1/2-3/4	2 1/2-1/2	2 1/4	1 1/4-2 1/2

1) Noteering van 2 Juli 1920.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Londen was deze week regelmatig sterk gezocht, zoodat de koers dagelijks enkele punten ophiep. Slot ca. 11.18. Ook Parijs en België belangrijk vaster, waarbij België de leiding gaf en de voorsprong op Parijs nog iets kon vergrooten. Marken en Oostenrijksche Kronen ondergingen weinig verandering. Kronen waren zelfs eerder iets aangeboden. Dollars vast en regelmatig oplopend van 280 tot 282 1/2. Stockholm wisselvallig, maar ten slotte toch vast. Kopenhagen aanvankelijk in sympathie met Christiania teruglopend, maar al spoedig meer gezocht en aanzienlijk hooger. Alleen Christiania sterk aangeboden en in het begin der week bijna onverkoopbaar. Indië vast en in enkele dagen oplopend van 102 1/4 tot 103 1/4 a 103 1/2.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen 1)	Parijs 1)	Berlijn 1)	Weenen 1)	Brussel 2)	New York 2)
28 Juni 1920..	11.12 1/2	23.10	7.47 1/2	1.97 1/2	24.32 1/2	2.79 7/8
29 „ 1920..	11.10 1/2	23.10	7.30	1.95	24.30	2.80 3/4
30 „ 1920..	11.13 1/2	23.25	7.40	1.95	24.40	2.81
1 Juli 1920..	11.14 1/2	23.30	7.45	1.97 1/2	24.45	2.82
2 „ 1920..	11.19	23.80	7.55	1.97 1/2	24.85	2.82 1/4
3 „ 1920..	11.17	24.75	7.50	1.97 1/2	—	—
Laagste d. w. 1)	11.10	23.—	7.20	1.90	24.20	2.79 1/2
Hoogste „ „ 1)	11.19 1/2	23.90	7.62 1/2	2.—	25.20	2.83
26 Juni 1920..	11.12 1/2	23.25	7.60	2.—	24.32 1/2	2.79 3/4
19 „ 1920..	11.03 1/2	22.20	7.22 1/2	1.95	23.15	2.77 3/4
Muntpariteit..	12.10 1/2	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 1/4

1) Noteering te Amsterdam. 2) Noteering te Rotterdam.
 *) Particuliere opgave. **) Noteering van 25 Juni 1920.
 3) Noteering van 18 Juni 1920.

Data	Stockholm 1)	Kopenhagen 1)	Christiantia 1)	Zwitsersland 1)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
28 Juni 1920	62.25	46.75	48.—	51.10	46.50	102 1/2
29 „ 1920	62.40	45.85	46.50	51.10	46.50	102 1/2
30 „ 1920	62.50	46.—	46.25	51.10	46.50	102 1/2
1 Juli 1920	62.40	46.—	46.10	51.12 1/2	46.50	102 1/2
2 „ 1920	62.40	46.40	46.50	51.20	46.60	102 1/2
3 „ 1920	62.60	46.60	48.25	51.—	46.50	102 1/2
L'ste d. w. 1)	61.50	45.70	45.75	51.—	46.25	102 1/4
H'ste „ „ 1)	62.50	46.75	48.15	51.25	46.90	103 1/2 a 1/2
26 Juni 1920	61.50	46.80	48.45	50.90	46.50	102 1/2
19 „ 1920	60.70	46.75	48.85	50.45	46.25	102 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
2 Juli .. 1920	3.95.87	8.34	nom.	***
Laagste d. week	3.95.12	8.21	nom.	***
Hoogste „ „	3.96.25	8.34	nom.	***
26 Juni .. 1920	3.97.37	8.24	nom.	***
19 Juni 1920	3.97.30	7.95	nom.	***
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 1/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Londen	Noteerings-eenheden	19 Juni 1920	26 Juni 1920	28-3 Juli		3 Juli 1920
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië ..	Piaat. p. £	97 1/16	97 1/16	97 1/16	97 1/16	97 1/16
*B. Aires 1)	d. p. £	57 1/4	56 3/4	56 1/2	57 3/8	56 3/4
Calcutta	£ p. rup.	1/11 3/8	1/10 3/8	1/9 1/8	1/9 7/8	1/9 7/8
Hongkong ...	id. p. \$	3/8'	3/7	3/7 1/2	3/8 1/2	3/7 1/2
Lissabon	d. per Mil.	11 1/4	11 3/4	11	12 1/4	11
Madrid	Peset. p. £	23.94	23.80	23.77	24.20	24.25
*Montevideo 1	d. per \$	58 7/8	57	56 1/2	59 1/2	56 1/2
Montreal....	\$ per £	4.52	4.52 1/4	4.48	4.54	4.51
*R.d.Janeiro.	d. per Mil.	14 3/8	14 17/32	14 11/32	14 11/32	14 11/32
Rome	Lires p. £	65.91	64.25	64.00	67.00	64.50
Shanghai ...	£ p. tael	5/0	4/11 3/4	5/0	5/3 1/4	5/1 1/2 2)
Singapore ..	id. p. \$	2/3 7/8	2/3 7/8	2/3 3/4	2/4 1/8	2/4 1/8
*Valparaiso..	d. p. peso	11 1/32	12 7/16	12 27/32	13 3/8	13 3/8
Yokohama ..	£ per yen	2/6 7/8	2/6 7/8	2/6 3/4	2/7 1/2	2/7 1/2

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) Noteering van 30 Juni 1920.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen	te New York
3 Juli 1920	51 1/8 89 1/2 1)
26 Juni 1920	50 1/2 90
19 „ 1920	50 3/8 91 1/2
12 „ 1920	50 1/8 90
4 Juli 1919	53 1/2 107 1/4 2)
6 Juli 1918	48 13/16 99 1/2
20 Juli 1914	24 13/16 54 1/8

1) Noteering van 2 Juli 1920. 2) Idem van 3 Juli 1919.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 5 Juli 1920.

Activa.		
Binnenl. Wis. sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 27.721.627,16 B.-bk. „ 2.531.506,60 Ag.sch. „ 78.980.536,42 1/2	f 109.213.670,18 1/2
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 43.190.602,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet atgel.	„ „ „	43.190.602,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-ert. op onderp.	H.-bk. f 121.258.603,36 B.-bk. „ 32.850.709,59 Ag.sch. „ 184.041.968,19 1/2	f 338.151.281,14 1/2
Op Effecten	f 324.383.381,14 1/2	
Op Goederen en Spec.	f 13.767.900,—	
Voorschotten a. h. Rijk	„	338.151.281,14 1/2
Munt en Muntmateriaal	„	338.151.281,14 1/2
Munt, Goud	f 56.420.370,—	
Muntmat., Goud	„ 579.884.337,42	
	f 636.304.707,42	
Munt, Zilver, enz.	„ 14.140.850,21 1/2	
Muntmat., Zilver	„	650.445.557,63 1/2
Effecten	„	650.445.557,63 1/2
Bel. v. h. Res.fonds. id. van 1/2 v. h. kapit.	f 3.676.153,62 1/2 „ 3.893.069,37 1/2	7.569.223,—
Geb. en Meub. der Bank	„	3.594.000,—
Diverse rekeningen	„	47.034.669,69
		f 1.199.199.003,65 1/2
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.000.000,—	
Bankbiljetten in omloop	„ 1040.750.685,—	
Bankassigatiën in omloop	„ 1.609.734,08 1/2	
Rek.-Cour. saldo's: Het Rijk	f 17.378.796,50 1/2	
Anderen	„ 108.605.967,20 1/2	
		125.984.763,71
Diverse rekeningen	„	5.853.820,86
		f 1.199.199.003,65 1/2

NED. BANK 5 Juli 1920 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 415.983.893,53½
 Op de basis van ⅓ metaaldekking..... „ 182.314.856,97½
 Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop
 dan waartoe de Bank gerechtigd is .. „ 2.079.919.465,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's		8.038.608,83
Buitenlandsche wissels.....		3.507.762,—
Beleeningen	41.173.547,66½	
Goud	585,—	
Zilver	247.090,55	
Bankbiljetten	35.942.910,—	
Part. Rek.-Crt. saldo's		35.111.344,46

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
5 Juli 1920	636.305	14.141	1.040.751	127.594
28 Juni 1920	636.304	13.894	1.004.808	145.646
21 „ 1920	636.027	13.493	995.152	160.079
14 „ 1920	636.023	13.245	1.008.042	153.053
7 „ 1920	635.806	12.888	1.024.701	147.574
5 Juli 1919	657.716	7.507	1.024.922	59.968
6 Juli 1918	717.518	7.690	926.054	58.236
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkest-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar metaalsaldo	Dekking-percentage
5 Juli 1920	109.214	13.000	338.151	415.984	56
28 Juni 1920	177.252	21.000	296.978	419.315	57
21 „ 1920	124.932	24.000	296.295	417.959	56
14 „ 1920	129.269	30.000	298.105	416.533	56
7 „ 1920	150.361	50.000	299.947	413.722	55
5 Juli 1919	113.156	59.000	217.128	447.269	61
6 Juli 1918	41.994	17.000	119.042	526.981	74
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	48.521 ¹⁾	75

¹⁾ Op de basis van ⅓ metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	28 Juni 1920	5 Juli 1920
Aan schatkestpromessen.. waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 259.240.000,—	f 308.350.000,—
Aan schatkestbiljetten ..	„ 21.000.000,—	„ 13.000.000,—
Aan zilverbons	„ 13.000,—	„ 2.394.000,—
	„ 49.025.044,75	„ 49.864.914,25

JAVASCHE BANK:

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
26 Juni 1920.....	***	***	490.500	
19 „ 1920.....	***	***	483.000	
12 „ 1920.....	***	***	475.000	
15 Mei 1920.....	187.293	4.999	322.160	119.068
8 „ 1920.....	184.406	5.128	318.749	110.413
1 „ 1920.....	182.476	4.927	316.257	104.827
24 April 1920.....	183.105	4.785	317.078	103.439
28 Juni 1919.....	132.360	6.553	240.173	97.961
29 Juni 1918.....	102.110	13.929	189.275	67.268
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaalsaldo	Dekking-percentage
26 Juni 1920		267.000	***	***	107.000	***
19 „ 1920		259.500	***	***	108.500	***
12 „ 1920		255.000	***	***	106.500	***
15 Mei 1920	19.273	25.606	156.340	34.640	104.246	43
8 „ 1920	19.347	24.491	149.167	37.441	103.907	44
1 „ 1920	17.448	24.999	150.569	33.706	103.381	45
24 Apr. 1920	15.394	24.350	139.958	35.394	103.995	45
28 Juni 1919	8.711	15.356	75.536	16.067	71.478	41
29 Juni 1918	7.887	23.667	72.062	24.018	64.898	45
25 Juli 1914	7.269	6.395	47.934	2.228	4.842 ¹⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa. ²⁾ Op de basis van ⅓ metaaldekking.

DE SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opschbare schulden	Disconto's	Dlo. rekeningen ¹⁾
15 Mei 1920 ..	1.067	1.761	1.030	1.736	118
8 „ 1920 ..	1.064	1.764	1.075	1.745	199
1 „ 1920 ..	1.062	1.759	932	1.747	225
24 April 1920 ..	1.061	1.708	944	1.740	655
17 Mei 1919 ..	991	1.370	773	1.361	100
18 Mei 1918 ..	689	1.365	722	1.100	707
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa. ²⁾ Hiervan zilverbons 165 dz. gld.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
30 Juni 1920	117.882	120.058	357.356	28.500	331.660
23 „ 1920	117.815	115.240	354.012	28.500	331.113
16 „ 1920	117.690	114.166	354.096	28.500	331.426
9 „ 1920	116.707	114.367	353.496	28.500	331.235
2 Juli 1919	88.568	79.948	342.952	28.500	327.321
3 Juli 1918	65.334	54.903	266.228	28.500	233.295
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekking-perc. ¹⁾
30 Juni '20	90.078	103.188	15.748	175.967	16.274	***
23 „ '20	53.003	80.140	17.869	118.474	21.025	15,40
16 „ '20	70.802	78.813	21.259	132.554	21.975	14,30
9 „ '20	74.499	78.790	19.441	136.874	20.790	13,30
2 Juli '19	98.702	83.494	24.558	166.925	27.070	14,13
3 Juli '18	66.238	112.937	38.179	152.068	28.881	15,18
22 Juli '14	11.005	33.633	18.735	42.185	29.297	52½

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daaraan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekking-perc. ¹⁾
23 Juni '20	1.095.174	1.091.714	16.492.649	51.656.516	34
15 „ '20	1.094.896	1.091.737	16.188.525	50.808.598	34
7 „ '20	1.093.851	1.077.676	16.114.658	50.648.561	34
31 Mei '20	1.093.933	1.077.663	15.906.889	50.016.732	34
23 Juni '19	1.137.497	1.117.798	8.758.875	29.107.864	34
23 Juni '18	2.466.812	2.346.064	1.627.742	12.047.523	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
23 Juni 1920	37.155.990	11.579.770	29.856.600	15.843.100
15 „ 1920	40.638.681	15.312.599	29.606.200	16.147.200
7 „ 1920	39.199.833	10.200.870	29.755.300	16.074.300
31 Mei 1920	42.496.914	13.473.807	29.553.100	15.865.800
23 Juni 1919	28.798.090	9.621.272	20.552.700	8.420.800
23 Juni 1918	14.832.023	8.118.161	8.953.400	1.611.800
28 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal en buitenl. goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bankbiljetten	Rek. Crt. saldi
7 Feb. '20 ¹⁾	290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
31 Dec. '19	287.640	19.196.063	32.954.000	54.481.264	7.906.378
23 „ '19	297.363	17.856.786	32.954.000	53.109.418	7.641.778
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.662 goud, 10.818 buitenlandsche goudwissels en 56.948 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Bull.gew. voorsch. a/d. Staat
1 Juli '20	5.588.146	1.978.278	241.909	656.736	26.000.000
24 Juni '20	5.587.869	1.978.278	240.859	652.465	26.000.000
17 " '20	5.587.549	1.978.278	240.576	662.209	26.000.000
10 " '20	5.587.401	1.978.278	240.417	680.345	26.300.000
3 Juli '19	5.551.200	1.978.278	303.172	867.693	23.600.000
4 Juli '18	5.424.796	2.062.108	263.833	1.458.269	18.750.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Cr. Particulieren	Rek. Cr. Staat
	2.024.004	519.693	1.874.628	37.762.706	3.706.255	44.813
	1.768.000	522.887	1.847.271	37.543.905	3.578.016	75.047
	1.726.902	527.196	1.838.084	37.842.513	3.456.897	50.205
	1.779.013	532.345	1.860.136	38.156.915	3.487.184	58.830
	920.925	799.757	1.256.060	34.752.577	3.373.867	56.562
	1.267.714	1.075.188	906.896	28.952.189	3.838.787	54.873
	1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldt	Beleen. van buitenl. oorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Cr. partit.
24 Juni '20	356.687	84.653	480.000	746.696	5.166.370	1.623.471
17 " '20	356.587	84.653	480.000	727.709	5.143.138	1.671.000
10 " '20	357.285	84.653	480.000	745.916	5.150.094	1.479.538
3 " '20	358.349	84.653	480.000	775.143	5.105.552	1.456.941

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
11 Juni '20	1.965.058	1.353.429	111.531	137.533	3.112.205
4 " '20	1.960.853	1.253.576	111.531	138.087	3.127.291
28 Mei '20	1.953.103	1.249.986	111.530	139.393	3.107.021
21 " '20	1.939.717	1.257.312	112.781	139.821	3.085.202
13 Juni '19	2.193.874	1.255.388	—	68.114	2.499.265
14 Juni '18	1.946.903	980.652	44.084	58.360	1.651.500

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. 1)	Percent. Gouddekking circul. 2)
11 Juni '20	2.926.846	2.553.036	94.284	43,0	47,5
4 " '20	2.974.946	2.596.791	94.108	42,5	46,9
28 Mei '20	2.938.031	2.541.630	94.000	42,7	47,1
21 " '20	2.917.754	2.539.855	93.786	42,7	47,1
13 Juni '19	2.112.711	2.630.132	82.674	50,2	65,4
14 Juni '18	1.258.954	2.099.074	75.711	59,4	—

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. 2) Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
4 Juni '20	813	17.081.737	1.419.343	14.255.580	2.667.977
28 Mei '20	814	17.053.589	1.415.397	14.280.397	2.645.705
21 " '20	813	17.003.020	1.406.333	14.229.090	2.643.261
14 " '20	811	17.086.959	1.422.907	14.262.302	2.649.005
6 Juni '19	770	14.945.439	1.303.769	13.282.939	1.727.163
7 Juni '18	686	12.432.346	1.162.251	11.294.701	1.419.056

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 5 Juli 1920.

Een stemming van lusteloosheid hangt als een looden last over de internationale beurzen. Nergens, in geen enkel centrum, neemt de handel eenigermate groote proporties aan, noch bestaat de neiging om den gang der zaken uit te breiden. Voor een gedeelte moet dit natuurlijk in verband worden gebracht met den naderenden vacantielijftijd, hoewel deze periode een jaar geleden juist tot de meest levendige heeft behoord. Doch toen was de gansche wereld nog in heftige beroering, nadat de eerste gevolgen van den vrede en van het zich herstellende internationale handelsverkeer zich hadden doen gevoelen; er bestond een nerveuze haast, om alles ten spoedigste weder in het oude, bekende spoor te brengen. Thans is men tot de ontdekking gekomen, dat de wensch alleen niet krachtig genoeg is, om alles in het oude gareel te brengen en dat er nog talloze moeilijkheden te overwinnen zijn, alvorens men weder in eenigszins normale banen is aangekomen.

Tengevolge van deze overwegingen bevinden de beurzen zich allerevegen in een stemming van afwachten. Af en toe zijn er factoren, die een tijdelijke opleving in de hand werken, doch deze zijn slechts van zeer voorbijgaanden aard. Zoo heeft op de beurs te Berlijn gedurende de achter ons liggende dagen voornamelijk de aanstaande conferentie te Spa ingewerkt. Groote verwachtingen omtrent het welslagen hiervan koestert men niet, vooral niet, nadat op de conferentie der Geallieerde Mogendheden te Brussel een vrij diepgaande oneenigheid aan den dag is getreden, doch in ieder geval hoopt men op voorloopige decisies, die tenminste een zekeren leidraad kunnen geven. De binnenlandsche politiek in Duitschland is ook geheel en al ingericht op het bereiken van een zoo groot mogelijk succes te Spa. Zoo hebben de onafhankelijke sociaal-democraten in den Rijksdag een zeer kalme houding aan den dag gelegd, ondanks de heftige protesten, die tevoren tegen de Regeering waren geuit. Men schijnt te hebben ingezien, dat een zooveel mogelijk ongebroken optreden den besten waarborg voor den economischen weder-opbouw van het Deutsche Rijk kan verschaffen.

Dientengevolge is de grondtoon ter beurze van Berlijn wel iets steviger geworden. Mede tengevolge van de lichte stijging in de koersen der buitenlandsche valuta's waren exotische fondsen wat beter van tendens. Daarentegen bewegen zich petroleumwaarden, zoowel Deutsche Erdöl, als Deutsche Petroleum op een verlaagd peil. De jongste aankopen, die de koersen van deze fondsen sterk hadden opgevoerd, blijken te zijn geëffectueerd voor rekening van een Hollandsch-Zuid-Amerikaansche groep, die de aandelen heeft aangekocht voor belegging. De beschouwingen omtrent controle-aankopen, die van de opwaartsche beweging het gevolg zijn geweest, hebben dus klaarblijkelijk allen grond gemist.

Te Londen is de markt buitengewoon kalm gebleven en over het algemeen was de stemming gedrukt. Ook vanuit Parijs zijn geen fluctuaties van eenige beteekenis te melden.

Te New York zijn de omzettingen eveneens tot een minimum ingekrompen. Alleen in de allerlaatste dagen heeft zich eenige levendigheid ontwikkeld, doch de variaties zijn er niet grooter door geworden. Er zijn te veel strijdfragen, die zich op en om de beurs aspelen en die eerst om oplossing vragen. Zoo speelt de kwestie der spoorwegtarieven een groote rol. Een door de gezamenlijke spoorwegdirecties des lands benoemde commissie, die de Interstate Commerce Commission inlichtingen omtrent de waarde der systemen moet geven, heeft de gezamenlijke waarde van alle lijnen berekend op \$ 20.616.000.000; het netto-inkomen bedraagt 219 miljoen dollar, terwijl, indien het inkomen gebracht moet worden op de 6 pCt., die er wettelijk vastgesteld zijn, dit 1263 miljoen dollar zou moeten bedragen. Dientengevolge zou een tariefverhoging van ten minste 28 pCt. doorgevoerd moeten worden. Het is echter nauwelijks te denken, dat de Interstate Commerce Commission hiertoe toestemming zal willen geven; indien de helft wordt gegeven, zullen de directies reeds hun verwachtingen overtroffen zien. Op een aanmerkelijke verhoging mag echter wel worden gerekend, teneer, omdat de werkelijke waarde der systemen veel meer in overeenstemming is gekomen, nu de waarde van het geld is gedaald. Het „water” is zoo goed als verdwenen.

Te onzent zijn de omzettingen waarlijk niet grooter geweest dan in het buitenland. Naar het schijnt, is de markt hier ietwat verschrikt door den onophoudelijken stroom van nieuwe emissies, waarbij er vele worden gevonden, die den toets van een scherpe financieele kritiek niet geheel kunnen doorstaan. Bovendien wordt door de groote bedragen, die door deze uitgiften worden vereischt, de geldmarkt in een voortdurenden toestand van stroefheid gehouden, waardoor

b.v. de prolongatierente reeds dagen aanéén niet onder de 5½ pCt. kan worden genoteerd. Op de markt voor *beleggingswaarden* heeft deze gang van zaken geen gunstige uitwerking gehad. Noch binnenlandsche, noch buitenlandsche soorten waren bijzonder in trek. Eenigermate heeft tot deze lusteloosheid ook bijgedragen het feit, dat thans een emissie wordt aangeboden (Lever's Zeep Maatschappij), die een netto-rendement garandeert van 7 pCt. 's jaars, hetgeen verkoopen van minder renderende obligaties heeft uitgelokt.

	29 Juni	2 Juli	5 Juli	Rijzing of daling.
5 %o Ned. W. Sch.	87 1/16	87 1/8	87 7/16	+ 3/8
4 1/2 %o " " "	1916	84	85 3/16	+ 1 3/16
4 %o " " "	1916	75 1/8	75 1/16	- 1/16
3 1/2 %o " " "	59 3/4	60 3/4	+ 1 3/8
3 %o " " "	52	52 1/16	+ 3/4
2 1/2 %o Cert. N. W. S.	44 1/2	—	—	—
5 %o Oost-Indië 1915	90 3/4	90 3/8	90 3/4	+ 1/2
4 %o Hongarije Goud	8 3/4	8 3/4	—	—
4 %o Oostenr. Kronenrente	4 1/2	—	—	—
5 %o Rusland 1906	16	14	13 1/2	- 2 1/2
4 1/2 %o Iwangerod Domb... 18 3/4	—	—	13	- 3/4
4 %o Rusland Cons. 1880	13	13 1/2	13 15/16	+ 15/16
4 %o Rusl. bij Hope & Co.	14 9/16	14 3/4	14 15/16	+ 3/8
4 %o Servië 1895	19	17	—	- 2
4 1/2 %o China Goud 1898 ...	53 3/8	—	53 3/4	+ 3/8
4 %o Japan 1899	49 1/2	—	—	—
4 %o Argentinië Buitenl..	50 1/8	—	—	—
5 %o Brazilië 1895	51 7/8	51 3/4	52 1/4	+ 3/8

De *suikermarkt* is mede zeer mat gebleven. Ondanks de aansluiting der Cuba Suikerfabrikanten, waardoor het wel uitgesloten schijnt, dat van deze zijde ernstige concurrentie met de Java-suiker moet worden gevreesd, zijn nog geen verdere afdoeningen van het Indische product gepubliceerd. Ook zijn de voornaamste verslagen der diverse ondernemingen thans verschenen, waardoor het speculatieve element eenigszins op den achtergrond is gedrongen. Zelfs voor aandelen Handelsvereniging „Amsterdam” bestaat geen al te groot animo, ondanks de omstandigheid, dat in de achter ons liggende periode de claims voor de nieuwe aandelen nog verhandeld werden. Het is echter opmerkelijk, hoe betrekkelijk weinig claims aan de markt komen. De variaties zijn dan ook slechts miniem gebleven. Andere suikerwaarden hebben zoo goed als geen belangstelling getrokken.

In verband met deze houding waren ook aandelen der *Indische Cultuurbanken* ongeanimeerd. Aandelen Koloniale Bank werden ex-dividend nog het meest gefavoriseerd; daarentegen waren aandelen Nederlandsche Handel-Maatschappij en Nederlandsch-Indische Handelsbank vrijwel verlaten.

De *petroleumafdeeling* heeft al even weinig teekenen van leven vertoond. Aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij handhaven zich vrijwel op hetzelfde peil, doch de omzetten zijn zoo gering, dat een aanbod van slechts enkele stuks een gevoelig lager niveau te voorschijn roept. Hetzelfde is omgekeerd het geval, doch in de laatste dagen heeft het aanbod de vraag vrij geregeld overtroffen. Vooral bemerkten men verkoopen voor Fransche rekening, hetgeen in verband wordt gebracht met Fransche valuta-verkoopen, als gevolg van de daar te lande dalende waarde van den Gulden.

Voor aandelen Geconsolideerde trad een scherpe reactie in, ondanks de declaratie van een slot-dividend van 14 pCt., zoodat in totaal 22½ pCt. tot uitkeering is gekomen. Tegelijkertijd werd de zoo lang verwachte „bonus” geannouncerd, nl. in den vorm van een nieuwe aandelen-emissie, in de verhouding van 1 tot 6, à 100 pCt., uitsluitend voor aandeelhouders. Niettegenstaande al deze op het oog zeer gunstige feiten, werden aandelen Geconsolideerde bij voortdurend aangeboden, het materiaal kon slechts plaatsing vinden tegen sterk verlaagde koersen.

Aandelen Orion bleven kalm en zonder fluctuaties.

Voor de *tabakmarkt* ontstond tegen het einde der berichtswEEK enige belangstelling, zoodat de koersen ietwat konden montereen. Ook voor Thee-aandelen ontwikkelde zich animo, waarvan vooral aandelen Banjoewangi Thee konden profiteeren.

Rubberwaarden bleven vrijwel verlaten en eerder iets aangeboden.

	29 Juni	2 Juli	5 Juli	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	180 3/4	180 3/4	180 3/4	—
Ned. Handel-Mij. cert.v.aand.	240	236 1/2	235	- 5
Rotterd. Bankvereniging..	135 1/2	135	135	- 1/2
Amst. Superfosfaatfabriek..	138	136	136	- 2
Van Berkel's Patent	129 3/4	130	—	+ 1/4

	29 Juni	2 Juli	5 Juli	Rijzing of daling.
Insulinde Oliefabriek	201 1/4	200	207	+ 5 3/4
Jurgens' Ver. Fabr. pr.aand.	99 7/8	100 1/4	101	+ 1 1/8
Ned. Scheepsbouw-Mij	121	128 1/2	127	+ 6
Philips' Gloeilampenfabriek	710	760 1/2	800	+ 60
R. S. Stokvis & Zonen	—	580	585	+ 5
Vereenigde Blikfabrieken..	136	145	145	+ 9
Compania Mercantil Argent.	303	304	300 1/2	- 2 1/2
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	403 3/4	397	390	- 13 3/4
Handelsver. Amsterdam ..	867	829 1/2	823 1/2	- 43 1/2 *
Holl. Transatl. Handelsver.	100 1/4	—	—	—
Linde Teves & Stokvis	201 1/2	197	197	- 4 1/2
VanNierop & Co's Handel-Mij.	191	190 3/4	189 3/4	- 1 1/4
Tels & Co's Handel-Mij	156	155	154	- 2
Cecons. Holl. Petroleum-Mij.	324 1/2	303	291 3/4	- 32 3/4 *
Kon. Petroleum-Mij.	689 1/2	688	678	- 11 1/2
Orion Petroleum-Mij.	90 1/2	86 3/4	85	- 5 1/2
Steaua Romana Petr.-Mij...	154 3/4	155	159 3/4	+ 5
Amsterdam-Rubber-Mij.	248	242 1/2	242	- 6
Nederl.-Rubber-Mij.	128	129	—	+ 1
Oost-Java-Rubber-Mij.	404 1/2	395 1/2	405 1/4	+ 3/4
Deli-Maatschappij	524	519 3/4	525	+ 1
Medan-Tabak-Maatschappij.	—	310	317 1/2	+ 7 1/2
Senembah-Maatschappij	—	540	556	+ 16

* ex dividend.

De *scheepvaartmarkt* heeft geen enkele stimulatie onderhouden van het welslagen der uitgifte van de Holland-Zuid-Afrika Lijn. De koersen bleven absoluut onbewogen en voor sommige soorten zelfs vrij gevoelig lager.

	29 Juni	2 Juli	5 Juli	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	403	399	391	- 12
" " „gem.eig.	396	387	383	- 13
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	265	210	200	- 65
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij.	151 1/4	—	—	—
Hollandsche Stoomboot-Mij.	185	—	—	—
Java-China-Japan-Lijn	327	313 3/4	300	- 27
Kon. Hollandsche Lloyd ..	167 1/2	164	164	- 3 1/2
Kon. Ned. Stoomb.-Mij.	211	209 1/4	208 1/4	- 2 3/4
Kon. Paketvaart Mij.	225 1/2	223	220	- 5 1/2
Maatschappij Zeevaart	273	—	—	—
Nederl. Scheepvaart-Unie..	277 1/2	273	275 3/8	- 1 7/8
Nievelt Goudriaan	540	525	525	- 15
Rotterdamsche Lloyd	258 1/2	250 1/4	256	- 2 1/2
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	281 1/2	—	263	- 18 1/2
" " „Nederland” ..	304	298	296 1/2	- 7 1/2
" " „Noordzee” ..	120	115 3/4	119 1/2	- 1/2
" " „Oostzee”	272	—	255	- 17

De *Amerikaansche markt* was niet bij machte eenige belangstelling te trekken.

	29 Juni	2 Juli	5 Juli	Rijzing of daling.
American Car & Foundry..	152	155 1/16	156 7/8	+ 4 7/8
Anaconda Copper	125 1/16	127	128	+ 2 15/16
Un. States Steel Corp.	106 1/4	106 1/2	107 3/8	+ 1 1/8
Atchison Topeka	88 1/2	—	88 9/16	+ 1/16
Southern Pacific	103 1/4	103 1/4	104 3/4	+ 1 1/2
Union Pacific	128 3/8	—	128 3/4	- 1/8
Int. Merc. Marine orig. Com.	35 3/8	36	36 15/16	+ 1 7/16
" " " „prefs.	99 7/8	102 3/4	—	+ 2 7/8

De *geldmarkt* bleef, zooals gezegd stroef; prolongatie 5½ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

6 Juli 1920.

Door afwezigheid van onzen medewerker zijn wij tot ons leedwezen ditmaal niet in staat het wekelijksch overzicht te geven.¹⁾

SUIKER.

Uit Duitschland komen zeer bevredigende berichten omtrent den stand der beetwortelvelden, waarop de gunstige weersgesteldheid van goeden invloed geweest is. Daar in de aanstaande campagne ook minder bieten voor veevoeder gebruikt zullen worden, kan volgens F. O. Licht op een goede suikeropbrengst van meer dan 1 miljoen ton gerekend worden, mits stakingen, verkeersmoeilijkheden en andere soortgelijke hinderpalen uitblijven.

¹⁾ Men zie voor de noteringen de hier volgende pagina.

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe	Mats	Haver	Tarwe	Mats	Lijnzaad
	New York	Juli	Juli	Juli	Juli	Juli
3 Juli '20	309 ⁴⁾	163	96	24,30	9,55	24,40
26 Juni '20	310	176 ^{3/8}	104 ^{1/8}	24,20	10,15	26,75
3 Juli '19	226	188	71	14,10	8,50	30,35
3 Juli '18	226	150 ^{1/8}	73	12,40 ³⁾	5,50 ³⁾	24,65
2 Juli '17	201	159 ^{3/8}	68 ^{1/8}	17,80	11,80	23,50
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 ^{3/8} ¹⁾	36 ^{1/8} ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ per Aug. ⁴⁾ per 2 Juli.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	5 Juli 1920	28 Juni 1920	5 Juli 1919
Tarwe (Plata 78 K.G.) ¹⁾	41,—	41,—	—
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	32,50	32,50	—
Mais (La Plata) ²⁾	395,—	392,—	480,—
Gerst (48 lb. feeding) . . . ²⁾	475,—	475,—	465,—
Haver (38 lb. white cl.) . . . ¹⁾	23,50	22,—	23,50
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) ³⁾	212,50	215,—	325,—
Lijnzaad (La Plata) ⁴⁾	725,—	805,—	1150,—

¹⁾ p. 100 K.G. ²⁾ p. 2000 K.G. ³⁾ p. 1000 K.G. ⁴⁾ per 1960 K.G.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	28 Juni-3 Juli 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. t/daak 1919	28 Juni-3 Juli 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. t/daak 1919	1920	1919
Tarwe	12.817	257.449	223.879	—	81.168	23.965	338.617	247.844
Rogge	5.880	22.817	48.455	—	—	14.705	22.817	23.160
Boekweit	104	2.825	2.578	—	—	—	2.825	2.578
Mais	4.159	139.482	24.623	—	22.359	1.968	161.841	26.591
Gerst	4.333	14.452	97.060	—	320	35.865	14.772	132.925
Haver	520	18.649	134.122	—	—	7.333	18.649	141.455
Lijnzaad	977	21.426	12.174	—	2.624	5.484	24.050	17.658
Lijnkoek	1.578	23.061	21.639	—	1.406	200	24.467	21.839
Tarwemeel	—	9.384	180.585	—	—	37.435	9.384	218.020
Andere meelsoorten	331	4.292	136.196	—	100	10.573	4.392	146.769

Tsjecho-Slowakije zal van den a.s. oogst een belangrijk grooter kwantum kunnen uitvoeren dan van den laatsten oogst, want ook hier was het weder zeer bevorderlijk voor den goeden groei der bieten en de financiering van nieuwen oogst heeft de Regeering door doeltreffende maatregelen geseceureerd.

Daar ook Nederland, België en Frankrijk, waarvan weliswaar slechts het eerstgenoemde land zal kunnen exporteeren, meer suiker zullen produceeren, openen zich voor de suikervoorziening van Europa in 1921 betere vooruitzichten.

De zichtbare voorraden en stoomende ladingen zijn volgens F. O. Licht:

	1920	1919	1918	
Duitschland 1 Sept. ¹⁾	217.798	290.278	322.991	tons
Oostenrijk 1 „ ¹⁾	230.000*	200.000*	230.000*	„
Frankrijk 1 Apr.	90.954	26.216	25.000*	„
Nederland 1 Juni	47.666	51.844	78.137	„
België 1 Juni	41.517	45.291	78.697	„
Engeland 1 Mei	382.940	345.252	328.385	„
Totaal Europa	1.010.875	958.881	1.083.210	tons
V. S. v. N. A. 30 Mei	60.381	126.318	88.897	„
Cubahavens 19 Juni	623.000	1.192.732	1.088.259	„
Totaal	1.694.256	2.277.931	2.260.366	tons

¹⁾ '19/18/17. * Raming.

Volgens berichten uit Amerika valt aldaar een teruggang van de suikerconsumptie gedurende de eerste 5 maanden van dit jaar vast te stellen, terwijl oorspronkelijk op een vermeerderd verbruik gerekend werd. In Mei 1920 werden geconsumeerd 372.900 tons tegen 455.200 in dezelfde maand van het vorig jaar, terwijl de verbruikscijfers over Jan./Mei 1.840.000 tegen 1.930.000 zijn. Tevens melden Willet & Gray, dat alle verantwoordelijke lichamen in Amerika het er over eens zijn, dat door een meer uitgebreiden aanplant op Cuba getracht moet worden om van den Cubaoogst 1921 een recordoogst te maken. Men meldt, dat voor suiker uit den nieuwen oogst 13½ dollarcenten f.o.b. Cuba gevraagd wordt.

Onder de genoemde omstandigheden blijven koopers voorloopig afwachtend, zoodat de stemming in de laatste dagen op alle markten lusteloos was. De notering voor New York spot centrifugals veranderde niet (18.31), terwijl de noteringen op de termijnmarkt na ene korte inzinking zich weer op hetzelfde niveau konden herstellen als verleden week.

Uit Java valt niets nieuws te berichten; op de suikermarkt ging weinig om, aangezien houders van nog onverkochte partijen uit den thans binnenkomenden oogst niet genegen zijn, hunne vraagprijzen aanmerkelijk te verlagen. Van oogst 1921 werden geen verdere afdoeningen gemeld.

De laatste Cuba-statistiek luidt:

	1920	1919	1918	
Weekontvangst tot 26 Juni	38.000	52.212	41.315	tons
Totaal sedert 1 Dec. 1919.	3.175.000	3.252.060	2.833.544	„
Werkende fabrieken	18	34	29	„
Weekexporten 19-26 Juni	71.000	82.000	100.456	„
Totaal sedert 19-26 „	590.000	1.158.000	904.502	„

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen				New York 96 p.Ct. Grannulated
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per		Amer. Grannulated c.t.f. Mei	
			Jul/Aug.	Sept./Oct.		
30 Juni '20	f. —	Sh. 116/-	Sh. 100/-	Sh. 95/-	Sh. —	\$ cts. 18,31
23 „ '20	„ —	116/-	105/-	103/-	—	19,06 *
23 Juni '19	„ —	64/9	46/-	—	—	7,28
23 Juni '18	„ —	64/9	—	—	—	5,92
21 Juli '14	„ 11 1/2	18/-	—	—	—	3,26

* laten.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 23 Juni 1920.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn vrij belangrijk gedaald op de betere weerberichten en het duurdere geld. De exportvraag blijft gering en de politieke toestand in de Levant is niet heel opwekkend. Over het algemeen zijn de berichten niet gunstig en verwacht men lagere prijzen. De berichten van Alexandrië blijven zeer goed en Egyptische katoen is opnieuw lager.

Terwijl prijzen van Amerikaansche katoen een dalende richting aannemen, kan men ook van garens niet veel goeds verwachten. Amerikaansche garens zijn ongeveer 1 à 2 d. lager dan een week geleden, zonder dat er veel gekocht wordt en men koopt alleen bij dringende behoefte. Binnenlandsche koopers geven slechts orders voor directe levering, terwijl de exportvraag bijna geheel stil staat. Gelukkig zijn de meeste oude contracten tot lagere prijzen afgesloten, dan de thans heerschende, daar er anders zeker veel meer moeilijkheden zouden zijn. Egyptische garens zijn nog verwaarloosd en prijzen blijven onregelmatig, hoewel deze over het algemeen weer circa 6 d. per lb. gedaald zijn, gaat er slechts zeer weinig in om.

De stemming op de doekmarkt is ook zeer kalm en er worden bijna geen zaken gedaan. Het wordt dagelijks duidelijker, dat de daling in zilverprijzen een zeer deprimeerenden invloed op de betrokken landen heeft gehad, speciaal op China, waar de meeste koopers trachten de oude contracten te annuleeren en blijkt hieruit wel, dat men daar voorloopig den toestand nog niet gunstig inziet. De berich-

ten uit Indië daarentegen zijn wat beter en komen er meer aanvragen van die markt binnen, hoewel het prijsverschil voorloopig nog te groot is om tot zaken te leiden. Prijzen voor de binnenlandsche markten zijn niet veel lager en over het algemeen zijn fabrikanten vrij vast gestemd ook al in verband met de naderende vacantedagen in Lancashire, waardoor de productie ook zeer vermindert.

16 Juni 23 Juni 16 Juni 23 Juni

Liverpoolnoteeringen.

Good middl. Texas 29,65 28,54 T.T. op Indië 1/11 1/10 1/2
G.F. No. 1 Sakellar. 70,00 66,00 T.T. op Hongkong 3/8 3/8
G.F. No. 1 Oomra 14,50 14,00 T.T. op Shanghai 4/8 5/1 1/2

Noteeringen voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands).

	6 Juli '20	28 Juni '20	21 Juni '20	7 Juli '19	5 Juli '18
New York voor Middling ...	40,— c	38,75 c	38,75 c	34,40 c	31,20 c
New Orleans voor Middling	39,50 c	39,75 c	40,50 c	33,25 c	30,— c
Liverpool voor Middling	26,55 d	27,62 d	27,94 d	20,60 d ¹⁾	22,92 d

¹⁾ Noteering van 27 Juni 1919.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaanse havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '19 tot 2 Juli '20	Overeenkomstige perioden	
		1918—1919	1917—1918
Ontvangsten Gulf-Havens..	4170	3791	3434
" Atlant. Havens	2970	2467	2737
Uitvoer naar Gr. Brittannië	3008	2328	2073
" " 't Vasteland.	2291	2679	1815
" " Japan etc...			

Vorraden in duizendtallen	2 Juli '20	4 Juli '19	5 Juli '18
Amerik. havens.....	898	1305	1090
Binnenland.....	915	986	790
New York	?	92	133
New Orleans	?	406	361
Liverpool	?	505	241

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

De toon der markt is in het algemeen veel gunstiger, wat uitsluitend geldt voor prima waar, zoowel exotische als inlandsche huiden. Voor prima kortharige Liebig-huiden werd nog 29d. verlangd.

Van alle kanten komt navraag en men is bereid tot koopen op basis van de tegenwoordige noteeringen, die in ieder geval boven het laagste niveau staan. In het algemeen kan men zeggen, dat het vertrouwen begint te herleven en dat de looierij thans begint in te zien, dat de toestanden veranderd zijn en dat men op de voorraden leder concessies moet doen en opnieuw gaan inverken. Wij vernamen, dat in het ledervak hier en daar aanzienlijke omzetten hebben plaats gevonden.

Op de markt hier werden enkele partijen goede droge huiden afgedaan tot prijzen circa 25 pCt. lager dan het hoogste standpunt.

Inlandsche huiden: Ook hiervan trekken alleen de prima os- en koehuiden de aandacht. Koopers zijn niet bereid tel quel te koopen met worm. De handel alhier heeft aan alle abattoirs de prijzen wederom verhoogd en deze zijn daardoor 10 pCt. boven het laagste standpunt gekomen. In die verhouding zijn zaken te doen. In Parijs was eene daling van circa 30 pCt., hetgeen hiermede verband houdt, dat de handel zich absoluut niet interesseert, doordat het uitvoerverbod gehandhaafd blijft en de looierijen zich verstaan hebben om de prijzen te doen dalen. De prijzen aldaar zijn de laagste, die thans in de wereld bestaan, doch dit maakt geen invloed op de algemeene markt.

Naar wij vernemen, stelt de Rotterdamsche Huidenclub zich voor om wederom de veilingen te gaan houden.

Kalfsvellen: Ook in dit artikel zijn de laagste prijzen bereikt en bestond er vraag in verhouding tot de Amerikaanse markt, doch zijn de prijzen te laag tegenover de inkoop alhier.

Resumeerend, zijn de vooruitzichten voor den huidenhandel in het algemeen vrij gunstig.

Looistoffen: In verband met het bovengemelde be-

staat ook hiervoor meer vraag en hebben bevredigende afdoeningen plaats gevonden.

3 Juli 1920.

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
3 Juli 1920	295.000	10.350	1.658.000	11.800	14 1/2
26 Juni 1920	295.000	9.800	1.615.000	¹⁾	14 13/32
19 " 1920	286.000	10.100	1.692.000	12.950	14 1/2
3 Juli 1919	414.000	15.625	2.029.000	¹⁾	14 19/32

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
3 Juli 1920	50.000	28.000	69.000	44.000
3 Juli 1919	51.000	24.000	68.000	27.000

¹⁾ Niet genoteerd.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Juli 1920, in duizenden balen.

	1920	1919	1918	1917	1916
Voorraad in Europa ..	2.172	1.975	1.680	3.315	3.543
Stoomend { Brazilië ..	337	1.082	338	404	497
{ Oost-Indië ..	—	67	?	?	?
n. Europa { Ver. Staten	—	—	—	—	—
	2.509	3.124	2.018	3.719	4.040
Voorraad Ver. Staten	1.724	879	2.027	2.580	1.950
Stoomend { Brazilië ..	569	629	934	346	92
{ Oost-Indië ..	?	?	?	?	—
Ver. Staten	4.802	4.632	4.979	6.645	6.082
Voorraad in Rio	312	536	855	135	169
" " Santos ..	1.614	5.144	5.781	965	811
" " Bahia ..	22	24	87	33	29
Totaal.....	6.760	10.336	11.702	7.778	7.091
Op 1 Juni.....	6.988	11.020	11.829	8.136	7.874
	1919	1918	1917	1916	1915
Op 1 Juli.....	10.336	11.702	7.778	7.091	7.538

KAPOK.

(Opgave van de Makelaars Gebrs. van der Vies, Amsterdam.)

Kapokstatistiek op 30 Juni 1920.

Importeurs:	Voorr. Aanv.		Verk. Voorr.	
	1 Jan. 1920	tot 30 Juni	tot 30 Juni	op 30 Juni
S. & W. Birnbaum.....	—	1788	562	1226
H. G. Th. Crone.....	1323	4013	4582	754
Edgar & Co.....	—	1935	1935	—
Van Eeghen & Co.....	146	3918	3868	196
Van Heekeren & Co.	—	792	600	192
Hoving & Beer.....	80	—	80	—
Landbouw-Mij., "Geboegan"	—	655	515	140
Mirandolle Vouëte & Co...	650	9479	7718	2411
S. L. van Nierop & Co. ...	—	2112	2015	97
W. Tengbergen & Co.....	—	1346	1346	—
Weise & Co.....	—	1116	86	1030
J. Zwaardemaker Hzn. ...	—	1412	1412	—
Order.....	—	7347	7173	174
	2199	35913	31892	6220
Prijs van prima Kapok op 30 Juni	Voorr. op 1 Jan.	Aanv. tot 30 Juni	Verk. tot 30 Juni	Voorr. op 30 Juni
ca. 70 cts. in 1920	—	—	—	—
geen noteering in 1919	—	—	—	—
56 à 60 cts. in 1918	—	17542	14660	2882
95 à 105 cts. in 1917	750	5839	6415	174
55 à 60 cts. in 1916	4253	18426	21190	2489
34 à 35 cts. in 1915	6579	58436	52355	12660
40 cts. in 1914	6733	47710	51757	2686
42 à 43 cts. in 1913	3053	47620	34105	16568
48 1/2 à 49 cts. in 1912	4178	56741	56038	4881
47 à 48 cts. in 1911	795	37838	34467	4169

RUBBER.

De markt bleef onveranderd flauw gestemd in de afgelopen week; de prijzen bleven echter ongeveer op dezelfde hoogte. Verdere termijnen bleven altijd nog aanzienlijk hooger genoteerd dan loco, wat wel op betere vooruitzichten in de toekomst wijst.

De noteeringen zijn: einde vorige week

Prima Crêpe loco	1/11 ¹ / ₄	1/11 ³ / ₄
Smoked sheets loco	1/10 ¹ / ₂	1/11
Prima Crêpe Aug./September.	2/-	2/- ¹ / ₄
" " Oct./December..	2/1 ¹ / ₄	2/1 ³ / ₄
Hard cure fine Para	1/11 ¹ / ₂	2/1

5 Juli 1920.

COPRA.

De markt bleef deze week onveranderd kalm gestemd en ging er in loco en stoomend vrij veel om. De noteeringen zijn:

Java f.m.s. loco ..	f 50 ¹ / ₂
Mixed " " "	48 ¹ / ₂
" Aug./Sept. " "	48 ³ / ₄

30 Juni 1920.

De markt was deze week wat vaster gestemd. Noteeringen als volgt:

Java f.m.s. loco ..	f 51.-
Mixed " " "	48 ¹ / ₂
Java f.m.s. Aug./Oct. "	51.-
Mixed " " "	49.-

6 Juli 1920.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Ijzer Cleo. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
5 Juli 1920..	nom.	88.7/6	250.12/6	34.10/-	44.12.6
28 Juni 1920..	nom.	84.17/6	244.17/6	32.-/-	38.15/-
7 Juli 1919 .	nom.	94.2/6	248.10/-	22.15/-	40.-/-
8 Juli 1918..	nom.	122.-/-	340.-/-	30.10/-	52.-/-
17 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
28 J./3 Juli 1920	—	—	—	12/6	100/-	90/-
21/26 Juni 1920	—	—	—	—	100/-	100/-
30 J./5 Juli 1919	—	—	f 90	8/6	260/-	230/-
1/6 Juli 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ¹ / ₄	1/11 ¹ / ₄	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genoa	Port Said	La Plata Rioler	Rotterdam	Gothenburg
28 J./3 Juli 1920	27/6	40/-	47/6	37/6	f 12.-	Kr. 55
21/26 Juni 1920	30/-	45/-	50/-	—	—	—
30 J./5 Juli 1919 ¹⁾	54/-	47/6	47/6	51/3	10.-	35
1/6 Juli 1918	69/-	101/3	200/-	120/-	—	190
Juli 1914	fr. 7.-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
	28 J./3 Juli 1920.....	90/-	125/-	—
21/26 Juni 1920.....	90/-	—	—	—
30 J./5 Juli 1919.....	122/-	150/-	—	—
1/6 Juli 1918.....	275/-	500/-	—	185/-
Juli 1914.....	14/6	16/3	25/-	22/3

¹⁾ Per ton stukgoed. ²⁾ Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Overige noteeringen per ton van 1016 K.G.

RIJNVAART.

Week van 28 Juni tot 5 Juli 1920.

Gedurende de afgelopen week was er voldoende aanbod van scheepsruimte. De huren varieerden tusschen 5¹/₂ en 6 cents per ton per dag voor reizen van Rotterdam naar Mannheim en Straatsburg en terug. De sleeploonen werden genoteerd tegen het 200-cents-tarief plus 20 pCt. tot 10 pCt., terwijl aan het einde der week ca. 200 cents tot 190-cents-tarief genoteerd werd.

In Antwerpen was de sterming flauw. De daghuren werden genoteerd met 30 centimes per ton bij voldoende aanbod van scheepsruimte.

Te Ruhrort was het aanbod van lading voor den Boven-Rijn groot tengevolge van het vallende water op den Rijn. De huren werden betaald met 80 pf. per ton per dag om te laden aan de kippers en met 88 pf. per ton per dag van het kanaal, met bestemming naar Mannheim/Straatsburg en 30 dagen garantie.

De sleeploonen van Ruhrort naar Mannheim werden de eerste dagen der week genoteerd met Mk. 35.— tot Mk. 38.— en liepen tegen het einde der week op tot Mk. 45.— tot Mk. 48.— per ton. Het sleeploon van Mannheim naar Straatsburg werd genoteerd met Mk. 38.— per ton.

De verlading van exportkolen van de Ruhr naar Rotterdam vond regelmatig plaats met ca. 7000 tons per dag.

Tegen het einde der week begon het water in den Rijn te wassen; Cauber Pegel wees toen Meter 2.75 aan.

INKLARINGEN.

VLISSINGEN.

Landen van herkomst	Juni 1920		Juni 1919	
	Aantal schepen	Bruto M ³	Aantal schepen	Bruto M ³
Binnenl. havens.	1	8.160	—	—
Groot-Brittannië	28	153.121	12	73.854
België	2	757	—	—
Portugal ¹⁾	6	6.109	15	5.690
Levant ²⁾	2	878	2	596
Totaal	39	169.025	29	80.140
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	29	160.280	20	78.317
Britsche	4	2.180	5	988
Noorsche	1	673	—	—
Belgische	3	5.750	2	505
Fransche	—	—	2	330
Deensche	2	142	—	—
Totaal	39	169.025	29	80.140

¹⁾ Bijleggers. ²⁾ Zeesleepbooten.

(B. Stofkoper & Co.)

DELFIJZL.

Landen van herkomst	Juni 1920		Juni 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	—	—	5	217
Groot-Brittannië	2	468	—	—
Duitschland	39	4.197	32	10.603
Zweden	21	1.679	2	1.230
Rusl.—Oostzeeh.	1	97	—	—
Finland.....	18	4.110	1	375
Totaal	81	10.551	40	12.375
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	23	2.167	12	1.192
Britsche	—	—	1	275
Duitsche	57	8.293	27	10.908
Zweedsche	1	91	—	—
Totaal	81	10.551	40	12.375

(A. van Dijk.)

De N.V. Nederlandsche Huistelefoon-Maatschappij

ROTTERDAM

Telefoon 8600

AMSTERDAM

Telefoon N 5580

'S-GRAVENHAGE

Telefoon H 280, 300

LEEWARDEN

GRONINGEN

Telefoon 1555

ARNHEM

Telefoon 2723

levert uit voorraad TELEFOON-, SCHEL-, ELECTR. KLOK-INSTALLATIES, etc.,
in huur en koop.

Herstelt en onderhoudt onder garantie ook alle niet door haar uitgevoerde installaties.

PROSPECTUS GRATIS.

GEBROEDERS CHABOT ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening.
Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Ver-
koop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.

Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal-, Automobiël- e.a. verzekeringen
van elken aard.

Cadena

Cadena de Luxe "green" als echte Havana's

20 Cts. per stuk.

ADVERTEERDERS!

Raadpleegt bij het maken van Uwe plannen

NIJGH & VAN DITMAR'S
Algem. Advertentiebureau

Gestigd sedert 1837

Dit adviseert U bij het ontwerpen van Uwe
reclames voor alle landen der wereld

Rotterdam - Wijnhaven 111-113

BIJKANTOREN:
AMSTERDAM, N.Z. VOORBURGWAL 157
'S-GRAVENHAGE, BUITENHOF 48
HAARLEM, SPAARNE 3

VERZEKERINGSMACHTSCHAAPPIJ

„GELRIA”

ROTTERDAM

Maatschappelijk Kapitaal f 2.500.000,—
waarvan geplaatst f 500.000,—

**TRANSPORT- en
BRANDVERZEKERING**

DIREKTIE:

C. TH. DAAMS

H. G. SCHUDDEBEURS

Kantoor WIJNHAVEN 103

Telefoon No. 13883 Telegr.-Adres: „VERMAAGEL”

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD

AMSTERDAM

Geregelde Passagiers- en
Vrachtdienst met nieuwe,
moderne post-stoomschepen

TUSSCHEN

AMSTERDAM

EN

ZUID-AMERIKA

VIA

BOULOGNE s/M., PLYMOUTH, CORUNA,
LISSABON, LAS PALMAS, PERNAMBUCO,
BAHIA, RIO DE JANEIRO, SANTOS, MONTE-
VIDEO en BUENOS AIRES.

UNIE BANK

voor

Nederland en Koloniën
AMSTERDAM en ROTTERDAM.

Agentchappen in Nederland en Indië:

'S-GRAVENHAGE,
TILBURG, LEEWARDEN,
OISTERWIJK, UDENHOUT,
LOCHEM, BORCULO,
BATAVIA, SOERABAYA,
SEMARANG, BANDOENG,
MEDAN EN WELTEVREDEN

HOLLANDSCHE STOOMBOT MAATSCHAPPIJ

Telefoonnummers: AMSTERDAM—ROTTERDAM

Noord 1411, 1699, 3011, 7396, 8941, 9030, 9035.

Telegram-adres:

HOLLANDIABOOT AMSTERDAM.

Geregelde afvaarten van Amsterdam naar:
Londen en Hull iederen Dinsdag en Zaterdag.
Le Tréport (Parijs) en Schotland iederen Zaterdag.
Fowey, Bristol, Swansea, Liverpool en Belfast om de 14 dagen.

In samenwerking met de N.V. v/d. Eb en Dresselhuis' Stoomvaart Maatschappij te Rotterdam en met de Nederlandsch Zuid-Afrikaansche Stoomvaart Maatschappij te Rotterdam:

1°. iedere 3 weken van Amsterdam, en Rotterdam naar West-Afrikaansche havens van Dakar tot Mossamedes.

2°. iedere maand van Rotterdam naar Zuid-Afrikaansche havens.

Ruime Loodsen, Spoorwegaansluiting. Billijke vrachten. Afvaartkaarten worden desverlangd geregeld toegezonden. De Stoomschepen vervoeren een beperkt aantal passagiers.

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

BATAVIA

's-GRAVENHAGE

AMPENAN, BANDOENG, CHERIBON, HONGKONG, INDRAMAJOE, KOBE,
MAKASSAR, MEDAN, MENADO, PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG,
SHANGHAI, SINGAPORE, SOERABAYA, TEGAL, TJILATJAP, WELTEVREDEN.

Kapitaal f 45.000.000, —

Reserven f 30.000.000, —

ONTVANG- EN BETAALKAS

NIEUWE DOELENSTRAAT 20-22 AMSTERDAM

DEPOSITO'S VOOR 1 JAAR FIXE à 4½ PCT.

GELDEN, OP DEZEN TERMIJN GESTORT, ZIJN NA AFLOOP
VAN HET JAAR ZONDER OPZEGGING BESCHIKBAAR.

NIET OPGEVORDERD ZIJNDE, WORDT DE POST STIL-
ZWIJGEND VOOR GELIJKEN TERMIJN VERLENGD.

DE RENTE KAN NAAR VERKIEZING PER KWARTAAL, PER
HALF JAAR OF PER JAAR ONTVANGEN WORDEN.

GEBROEDERS SCHEUER

Assurateurs en Assurantiebezorgers

Expediteurs en Cargadoors

AMSTERDAM EN ROTTERDAM

Verzekering van Koopmansgoederen tegen
transport, molest, brand en diefstal tegen
concurrerende premiën.

VEREENIGDE CHEMISCHE FABRIEKEN

Telefoon: 3461 en 3508

Hoofdkantoor: Maliebaan No. 81

Telegram-Adres: „RODUMA”

UTRECHT

KUNSTMESTSTOFFEN

Fabrieken te: KRALINGSCHEVEER, ZWIJNDRECHT en GRONINGEN

ADVERTEERDERS!

Raadpleegt bij het maken van Uwe plannen

NIJH & VAN DITMAR'S
Algem. Advertentiebureau

Gevestigd sedert 1837

Dit adviseert U bij het ontwerpen van Uwe
reclames voor alle landen der wereld
Rotterdam - Wijnhaven 111-113

BIJKANTOREN:
AMSTERDAM, N.Z. VOORBURGWAL 157
's-GRAVENHAGE, BUITENHOF 48
HAARLEM, SPAARNE 3

LUCKENBACH LINES

GEREGELDE AFVAARTEN MET SNELVARENDE
OLIESTOKENDE TURBINE-STOOMSCHEPEN

VAN ROTTERDAM NAAR **NOORD-AMERIKAANSCH**
AMSTERDAM **HAVENS**
EN VICE VERSA.

MODERNE EMPLACEMENTEN TE ROTTERDAM, AMSTERDAM,
NEW YORK EN PHILADELPHIA.

VOOR INLICHTINGEN ZICH TE WENDEN TOT

DE GENERAAL AGENTEN

HUDIG & PIETERS

49/51 CALANDSTRAAT, ROTTERDAM

126 PRINS HENDRIKKADE, AMSTERDAM.

HOLLANDSCHE BANK VOOR ZUID-AMERIKA
 AMSTERDAM, BUENOS AIRES, RIO DE JANEIRO, SAO PAULO, SANTOS
 KAPITAAL EN RESERVE f 29.500.000,—

ALLE BANKZAKEN OP ZUID-AMERIKA
 VERLEENT BEMIDDELING TOT HET AANKNOOPEN VAN HANDELSRELATIES IN
 ARGENTINIË EN BRAZILIË.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal f 80.000.000,—
 Statutaire Reserve f 17.353.284,—
 Buitengewone Reserve f 22.660.000,—

Hoofdkantoor: AMSTERDAM - Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in NEDERLANDSCH-INDIË:
 BATAVIA, SOERABAIA, SAMARANG, MEDAN en andere voorname plaatsen.

Vestigingen in de STRAITS-SETTLEMENTS, BRITSCH-INDIË, CHINA en JAPAN:
 SINGAPORE, PENANG, RANGOON, HONGKONG, SHANGHAI en KOBE.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten,
 Incasseeringen en Financieringen, Schriftelijke of Telegrafische Credieten,
 Reiscredietbrieven, Deposito's, Rekening-Courant,
 Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

Nederlandsch-Indische Escompto Maatschappij.

Opricht in 1857.

Kapitaal f 50.000.000,—, waarvan geplaatst en volgestort f 35.000.000,—. Reservefonds f 7.000.000,—.

HOOFDKANTOOR: BATAVIA.

AGENTSCHAPPEN te: Soerabaia, Soerabaia-Simpang, Semarang,
 Weltevreden, Padang, Bandoeng, Cheribon, Macassar, Djokdja,
 Medan, Tegal.

AMSTERDAM,
 Keizersgracht 573/5.

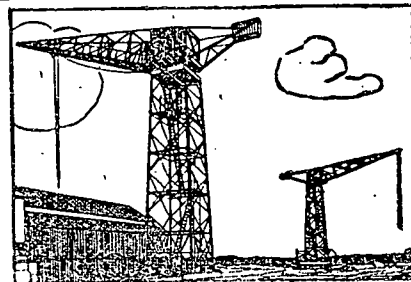
's-GRAVENHAGE,
 Prins Hendrikplein 14.

BANKZAKEN IN HET ALGEMEEN.

Electrische Werfkranen

Nederlandsche Staalindustrie

ROTTERDAM

Bank-Associatie
Wertheim & Gompertz 1834 en Credietvereniging 1853.

ALLE BANKZAKEN.

Kapitaal en Reserves f 19.500.000,—.

Negen-en-twintig Kantoren.

HAARLEMSCHE BANKVEREENIGING

HAARLEM, AALSMEER, BEVERWIJK, BLOEMENDAAL, EDAM, HILLEGOM,
 HOOFDDORP, LEIDEN, LISSE, PURMEREND, IJMUIDEN, ZANDVOORT.

Kapitaal en Reserve f 5.000.000,—